

Informe sobre l'estat i els serveis socials a la Garrotxa 2022

Informe sobre l'estat i els serveis socials de la Garrotxa

Autoria:

Consorci d'Acció Social de la Garrotxa
Gemma Racadembosch

Coordinació:

Elena Masanas

Correcció lingüística:

Consorci per a la Normalització Lingüística Olot-Garrotxa

© Consorci d'Acció Social de la Garrotxa. Abril 2022

1. Presentació	1
2. Resum executiu	2
3. Objectius i metodologia	3
4. La nostra acció i els ODG	4
5. Analitzem la comarca	5
5.2. Envel·liment demogràfic	6
5.3. El fenomen migratori	7
5.5. Mercat laboral	9
5.7. Exclusió social i renda	11
6. L'acció en l'àmbit de les necessitats socials	12
6.2. L'acció dels serveis socials davant les necessitats d'autonomia	14
Serveis de valoració	16
Serveis d'atenció i promoció de l'autonomia	18
Atenció diürna	19
Atenció residencial	20
6.3. L'acció dels serveis socials davant les necessitats materials i instrumentals.	22
L'atenció a les persones amb mancances econòmiques	23
L'atenció als joves amb dificultats per a la inserció educativa i laboral	29
6.3. L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals familiars	31
Servei d'Intervenció Socioeducativa (SIS)	32
Servei d'Informació i Atenció a Dones (SIAD)	33
L'atenció a la infància i l'adolescència en situació de desprotecció	34
Prevenició	35
6.4. L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals comunitàries	37
Servei d'acollida a les persones migrades	38
Atenció a les diversitats	40
Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis	41
7. El 2021 en deu punts	43
8. Properes passes	44
9. Fonts de les dades	44
10. Glossari dels indicadors i annex	45

1. Presentació

2021, un any de reptes

L'any 2021 ha estat probablement l'any dels reptes: no només hem assistit a molts canvis i restriccions degudes a la pandèmia Covid19 que han requerit una adaptació ràpida i continuada, sinó que també hem pogut observar punts d'inflexió als quals ens caldrà estar molt atents perquè ens mostren canvis de tendències socials a un nivell global, que, accelerats per la Covid19, han posat en evidència dèficits estructurals molt importants de drets socials i, al mateix temps, han accelerat la vulnerabilitat de les persones amb més risc d'exclusió.

El Consorci d'Acció Social (CASG), format per l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal de la Garrotxa, té la missió de gestionar i facilitar els serveis necessaris a les persones i a la comunitat per millorar el benestar i contribuir a la cohesió social de la comarca de la Garrotxa.

El CASG s'estructura en quatre grans grups de necessitats socials: instrumentals i materials; promoció de l'autonomia i atenció a la dependència; necessitats relacionals familiars i necessitats relacionals comunitàries.

Aquest 2022 és el cinquè any que des del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (CASG) elaborem l'informe sobre l'estat de l'acció dels Serveis Socials de la Garrotxa, que té com a objectiu recollir els indicadors que ens ajuden a identificar les prioritats de les necessitats socials del nostre territori, i també alinear la nostra recerca i anàlisi amb l'Observatori per al Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa.

Pel que fa a l'estructura del contingut d'aquest informe, seguint la proposta d'altres anys, en primer lloc ens hem centrat en l'anàlisi social del context local amb la recerca de dades dels 21 municipis de la comarca. En aquesta part es recullen i s'identifiquen els indicadors clau de referència i de les necessitats socials de la comarca comparant-les, també, amb les d'àmbit català.

Tenint en compte les realitats socials canviants, hem tingut cura de recollir de manera continuada les dades per tal de poder-ne fer el seguiment respecte d'anys anteriors i poder-les comparar dins un mateix marc de referència.

En una segona, part molt més vinculada a la nostra organització, posem l'èmfasi en l'acció dels serveis socials per fer front a les necessitats socials de la comarca.

Finalment, per seguir la línia de treball de l'Observatori per al Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa, des de la perspectiva transversal dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS), des del nostre camp d'expertesa hem continuat la feina d'alinear les diferents accions i projectes que portem a terme amb els 17 ODS i l'Agenda 2030, així com també amb el Pla estratègic participatiu Fem Garrotxa i els 21 ODSG identificats.

2. Resum executiu

Les conseqüències de la pandèmia són encara visibles a la comarca durant el 2021 i han continuat afectant, encara que en menor mesura, l'activitat del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (CASG). Els efectes de la pandèmia també s'han fet notar en la població perquè encara continua condicionant el dia a dia de moltes persones; i també ha evidenciat les situacions de vulnerabilitat i el risc de cronificació de situacions d'exclusió, tot i que encara no podem saber els impactes que s'estan generant en les relacions socials i comunitàries.

En aquest sentit, el mercat laboral de la comarca s'ha anat recuperant de la incertesa que va marcar el 2020; tot i així, la precarietat contractual i els salaris baixos provoquen un augment del risc de la vulnerabilitat de les persones que, en alguns casos, les pot portar a situacions d'exclusió.

Pel que fa a activitats econòmiques, observem, segons les últimes dades actualitzades, que el sector serveis és el sector que segueix patint més la incidència de la Covid19; per branques, observem que les indústries manufactureres presenten una recuperació de les dades d'atur al llarg de tot el 2021, mentre que l'hostaleria i el comerç a l'engròs i al detall mostren una recuperació més lenta. A les activitats administratives i els serveis auxiliars és on més ha augmentat l'atur una altra vegada i on s'observen menys indicis de recuperació.

Pel que fa a les problemàtiques personals, les que més destaquen són les derivades de la salut, seguides de les mancances socials (conductes asocials o delictives, dificultats en les relacions familiars/socials, indicis de trastorns mentals, manca d'autonomia personal i rebuig social).

En relació amb els expedients atesos, des dels serveis socials volem destacar que es detecta una cronificació en les atencions i que, pel que fa als nuclis familiars, en bona part la problemàtica principal és l'econòmica (43,92%), mentre que l'11,93% dels nuclis presenta alguna problemàtica relacionada amb l'habitatge. Un 8,81% d'aquestes famílies té ambdues problemàtiques detectades.

La crisi sanitària deguda a la Covid19 ha evidenciat i aguditzat una situació crítica, a un nivell econòmic, de moltes persones i famílies, una tendència que s'està donant des de fa temps però que s'ha accelerat arran de la pandèmia. Aquesta situació ha comportat un increment de la demanda d'ajut per poder cobrir les necessitats més bàsiques, com l'alimentació, que ha passat a ser la principal necessitat, junt amb l'habitatge, per a amplis col·lectius de persones amb una situació d'extrema vulnerabilitat i pobresa. Dins l'àmbit de l'habitatge, les dades relatives a l'atenció a les situacions de pobresa habitacional, com les relatives a ajuts al pagament del lloguer o persones que s'han beneficiat del servei de dutxes i bugaderia, mostren unes dades similars a les del 2020.

3. Objectius i metodologia

En aquest informe que ara us presentem hi ha un recull d'informació del context social de la comarca de la Garrotxa i de l'atenció dels serveis socials el 2021, així com l'anàlisi de la conjuntura social i de les principals tendències. Aquest informe, doncs, vol ser una eina de seguiment i consulta dels agents públics i privats, també dins el marc de col·laboració amb l'Observatori per al Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa, per disposar d'una visió global que ajudi a prendre decisions estratègiques de futur alineades amb les necessitats i demandes actuals.

Per tal d'elaborar aquest informe s'han utilitzat tant dades generades des del mateix CASG com també dades extretes de fonts oficials com l'IDESCAT, l'Observatori del Mercat de Treball i el portal estadístic Xifra de la Diputació de Girona. Hem de dir que aquest any 2021, les dades estan encara molt marcades per les conseqüències de la pandèmia Covid19 no només pel que fa al recull i l'actualització d'aquestes dades, sinó també pel que fa a la interpretació, la qual cosa ens obliga a agafar una mica de distància abans de treure conclusions, i més si tenim en compte que aquesta pandèmia ha posat el focus en els serveis socials i molts dels nostres serveis s'han hagut d'anar adaptant a les diferents situacions viscudes.

4. La nostra acció i els ODG

Dels ODS als ODG (Objectius de Desenvolupament de la Garrotxa)

Programa/acció	Eix Planeta				Eix Persones							Eix Prosperitat				Eix Governança		
	Reducció del metabolisme social	Millorar situació regenerativa	Aigua neta i sanejament	Subsistència alimentària	Drets socials	Acció comunitària	Millitaris digne	Benestar personal i comunitari	Educació inclusiva	Cultura i creativitat		Salut i benestar	Indústria, innovació i infraestructura	Infraestructura resilients	Infraestructura resilients	Infraestructura resilients	Infraestructura resilients	Infraestructura resilients
Atenció a l'entorn domiciliari					●	●												
Servei de teràpia ocupacional (STO)								●				●						
Acompanyament a l'ocupació					●		●					●						
Projecte d'atenció a les persones en situació d'exclusió social					●				●								●	
Atenció als joves amb dificultats d'inserció educativa i laboral					●	●			●									
Serveis d'intermediació socioeducativa								●										
SIAD						●		●										
EAIA								●										
Prevenió						●		●										●
Serveis d'acollida a persones migrades						●											●	●
Programa Vaivé de reagrupament familiar						●		●								●	●	
Cuidadores 24h					●	●		●									●	
Participació/ associacionisme						●										●	●	●

5. Analitzem la comarca

En aquest apartat recollim les principals dades demogràfiques i de l'entorn amb l'objectiu de disposar d'una visió general de la població de la comarca i poder posar l'atenció en les principals necessitats socials i reptes del territori.

5.1. Estructura de la població

Població de la Garrotxa

La tendència a l'increment de la població s'accentua a partir del 2019, tot i que al 2021 mostra de nou una tendència a la baixa.

La Garrotxa registra, el 2021, un total de **59.163 habitants**, 543 més que el 2020 (58.620 habitants). Pel que fa a l'evolució de la població de la comarca, aquest augment representa un creixement relatiu del 0,93%, força per sota de l'1,79% del 2020, però manté la tendència de creixement anual dels darrers anys, amb un creixement relatiu per sobre del de Catalunya (0,22%). El creixement de la població de la comarca s'explica una vegada més pel que es coneix com a *saldo migratori positiu*, és a dir, quan el nombre d'immigrants (810 persones a la Garrotxa el 2020) supera el nombre d'emigrants (187 persones a la Garrotxa durant el 2020), ja que estem davant d'una comarca amb més defuncions (714 el 2020) que no pas naixements (424 el 2020).

Evolució de la població per municipis

En relació amb la distribució territorial de la població en els municipis de la comarca, el 61,3% de la població es concentra a Olot, que compta el **2021 amb 36.299 habitants**. El 38,7% restant es reparteix entre els altres 20 municipis de la Garrotxa. El 2021, quinze dels vint-i-un municipis incrementen la seva població respecte del 2020, encapçalats en termes absoluts per Olot, amb 373 habitants, i la Vall de Bianya (40). Els municipis amb reduccions percentuals de població més elevades són Santa Pau (-1,8%) i Sant Jaume de Llierca (-2,18%). Tots aquests vint municipis en total aglutinen **22.664 habitants**, un 0,13% menys que el 2020 (22.694). Ens trobem, doncs, davant d'un increment majoritari de la població cap als nuclis més grans vers l'estancament o la pèrdua dels més petits.

Habitants	2017	2018	2019	2020	2021
Total	56.184	56.613	57.590	58.620	59.163
Variació anual		429	977	1.030	543
% de Variació anual		0,76	1,73	1,79	0,93

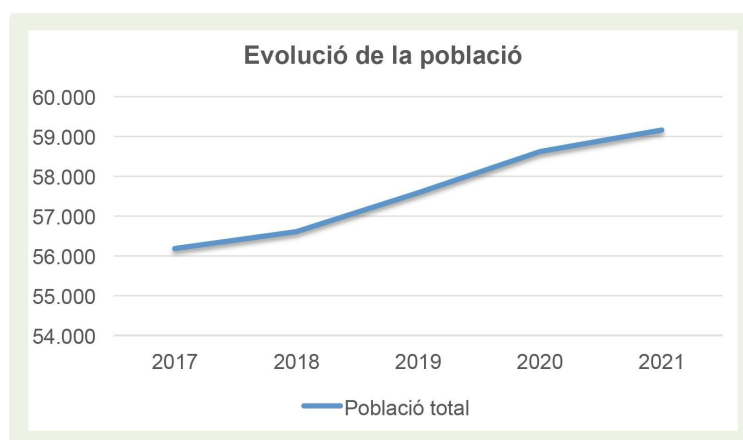
Taula 1: Evolució de la població de la Garrotxa i variació de la població. 2017-2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del padró continu a 1 de gener de cada any

A la Garrotxa, d'aquests vint municipis, dos superen els 3.000 habitants: la Vall d'en Bas, amb 3.093 habitants, i Sant Joan les Fonts, amb 3.044 habitants; de la resta, sis municipis tenen entre 1.000 i 3.000 habitants, i dotze municipis estan per sota dels 1.000 habitants.

El 2021, Olot creix de 373 persones respecte del 2020, un creixement que, tot i ser inferior al del període 2019-2020 (1,75%), impulsa la tendència de creixement de la comarca amb un augment de la població de l'1,03%, un percentatge per sobre del global de les comarques gironines que per al període 2020-2021 es troba al 0,76%, també per sota del creixement del període 2020-2021 (1,33%).

El 2021, a la Garrotxa hi ha 29.387 dones i 29.776 homes. Ara bé, a partir dels 67 anys, les xifres s'inverteixen i hi ha un nombre més alt de dones que d'homes, en especial en el grup d'edat de 85 anys i més, on les dones superen en quasi el doble el nombre d'homes. (Vegeu l'Annex 1 per consultar les dades completes per grups d'edat.)

Gràfic 1: Evolució de la població 2017-2021. Garrotxa.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del padró continu obtingudes a 1 de gener de cada any

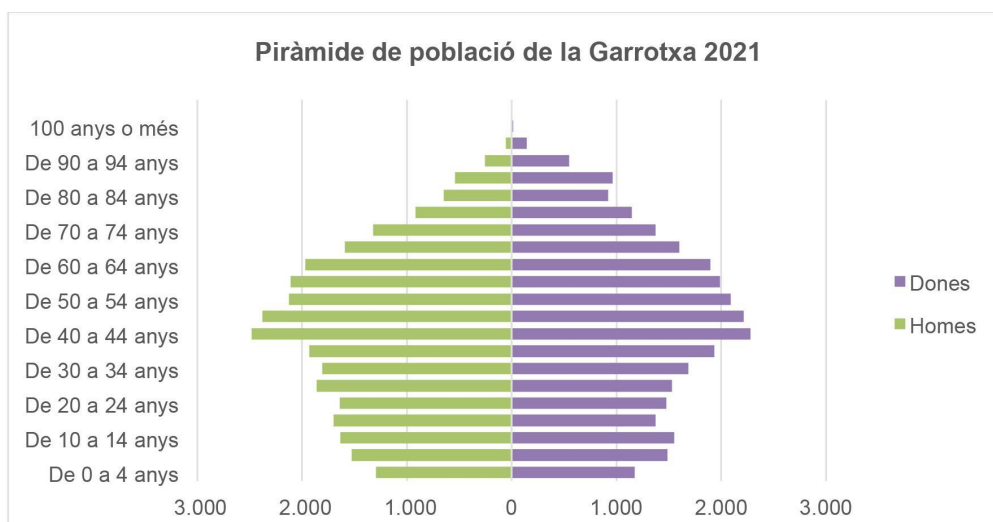
5.2. Envel·liment demogràfic

Malgrat que el nombre d'habitants a la comarca creix, continua el procés d'envel·liment de la població tant a la Garrotxa com a Catalunya com a conseqüència d'una combinació de baixa natalitat i alta esperança de vida. A la Garrotxa, el percentatge de població de 65 anys s'ha anat mantenint estable en els darrers 10 anys, i el 2021 és del 20,6%, un punt i mig per sobre de la mitjana catalana, que és del 19%, i, comparat amb deu anys enrere, està a 2,3 punts per sobre.

L'índex d'envel·liment, que calcula la relació entre el nombre de persones de 65 anys i més, i el nombre de persones entre 0 i 15 anys, a la Garrotxa el 2021 és de 136,6%, és a dir: per cada 136 persones majors de 65 anys n'hi ha 100 de menors de 15. Cal destacar, també, que a la Garrotxa trobem municipis com Castelfollit de la Roca, les Planes d'Hostoles o Argelaguer que superen el 200%. El percentatge a Catalunya és del 107,6%, més baixa que a la Garrotxa, tot i que ha anat creixent en els darrers anys. Paral·lelament, a la Garrotxa la població menor de 15 anys s'ha mantingut pràcticament estable en els darrers deu anys, amb el 15,83% el 2022, un xic per sota del percentatge català, que és del 16,07%.

També destaca a la comarca l'índex de sobreenvelliment (quocient entre el nombre de persones de 85 anys i més, i el nombre de persones de 65 anys i més, expressat en tant per cent) que any rere any mostra una tendència a l'alça i que el 2021 és del 17,6%, a la Garrotxa. És el percentatge més alt de les comarques gironines i està a 3,5 punts per sobre del territori català, amb 14,1%. Si observem les dades per sexe, podem veure un índex més elevat dins el col·lectiu de més de 65 anys.

Pel que fa a les llars unipersonals, és a dir, les persones que viuen soles, a la Garrotxa s'hi comptabilitzen, segons el cens de 2011, 4.846 llars. Si relacionem aquesta dada amb el nombre de persones de més de 85 anys a la comarca, observem que hi ha registrades al padró continu de 2021 2.525 persones, de les quals 1.672 són dones i 853 són homes, fet que ens fa pensar que actualment bona part de les llars unipersonals de persones de més de 85 deuen estar ocupades per dones. Si creuem les dades dels índexs d'envel·liment, dependència i gent gran que viu sola, tot plegat es tradueix en una situació de més demanda de recursos d'atenció social i sanitària.

Gràfic 2: Piràmide de població. Garrotxa. 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat. 2021

En relació amb l'índex de dependència senil (relació entre els individus de més de 65 anys respecte de la població potencialment activa), a la Garrotxa se situa a 31,80, una xifra que es manté força estable si comparem les dades d'avui amb les de cinc anys enrere. (Vegeu l'Annex 2 per consultar les dades per municipis i comparades amb el conjunt català.)

Índex de dependència senil	2017	2018	2019	2020	2021
Total	32,54	32,62	32,11	31,98	31,80

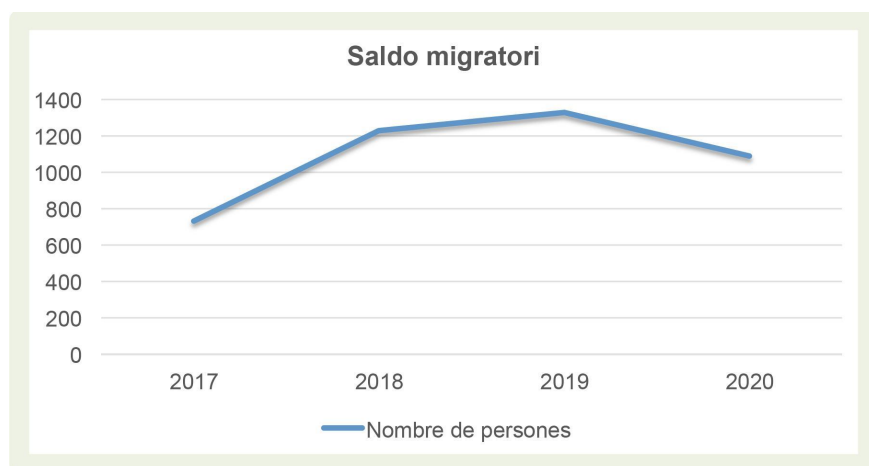
Taula 2: Evolució de l'índex de dependència senil. Garrotxa. 2017-2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del padró continu a 1 de gener de cada any

5.3. El fenomen migratori

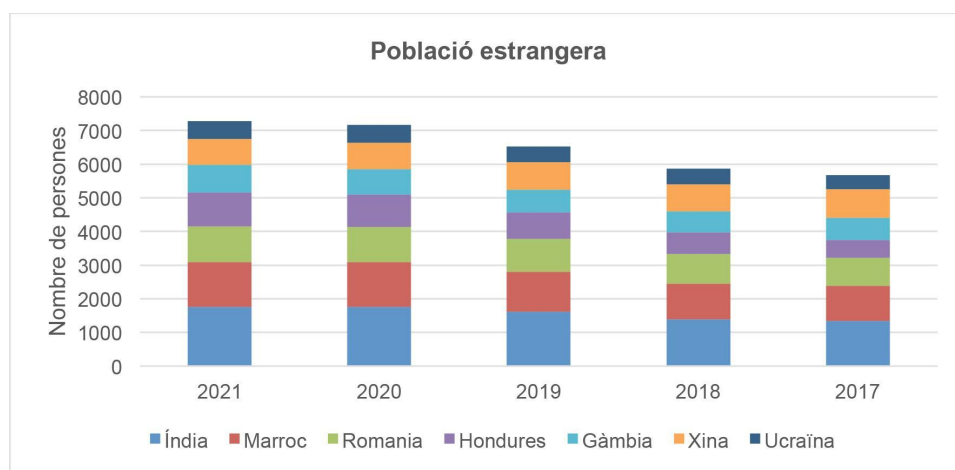
El moviment migratori a què fem referència en aquest apartat és el que observa el desplaçament d'una persona produït per un canvi de residència entre diferents municipis de la comarca, entre municipis de Catalunya, entre municipis dins l'Estat espanyol i d'un municipi de la Garrotxa a l'estranger.

Segons les últimes dades publicades, la comarca ha tingut un saldo migratori intern positiu amb la resta de Catalunya (altes registrades en el padró municipal d'habitants per canvi de residència des d'un altre municipi de Catalunya) de 350 persones, i de 116 amb la resta de l'Estat espanyol. Aquest saldo positiu ens indica que hi ha més persones que venen a viure a la Garrotxa de la resta del territori català i espanyol que no pas n'han marxat, una tendència que es va repetint durant els darrers anys. En relació amb les migracions externes, segons les dades del 2020, tot i ser un saldo positiu, és a dir, que venen a viure més persones a la Garrotxa des de l'estranger que no pas les que en marxen, observem una davallada del 40,6% respecte del 2020. A Olot, tot i la tendència a la baixa, la variació està per sota del conjunt de la comarca (32,3%). (Vegeu l'Annex 3 per consultar les dades completes.)

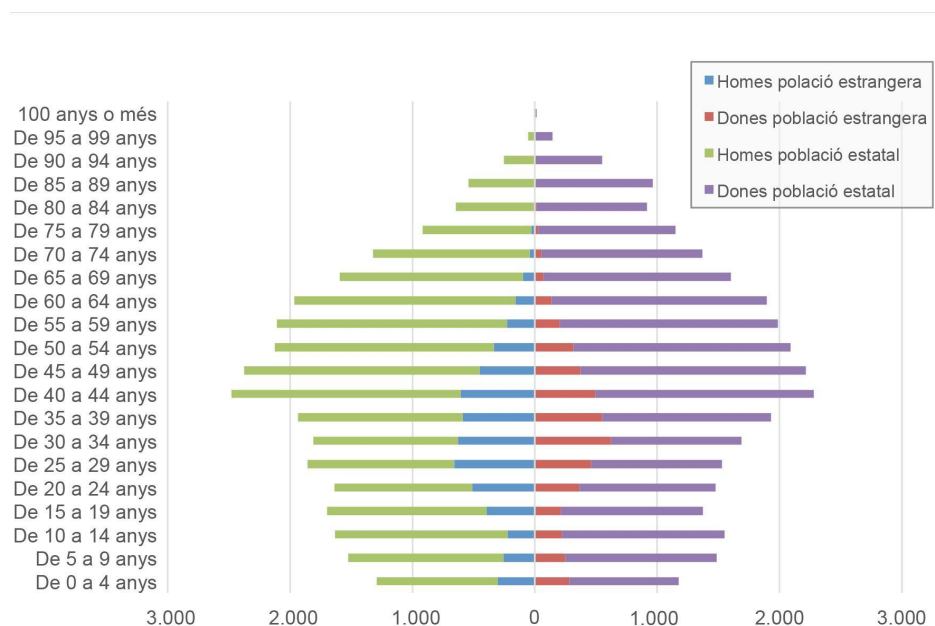
Gràfic 3: Evolució del saldo migratori. Garrotxa. 2021
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat 2017-2021

Pel que fa al percentatge de població estrangera respecte del de persones amb nacionalitat espanyola, els primers representen el 17,2% de la comarca, molt a prop del percentatge de Catalunya. A Olot representen un percentatge superior, amb un 22,4%; unes dades que ens mostren que per l'arribada de persones de l'estranger a la comarca podem compensar la baixa natalitat i la tendència a l'envelliment poblacional. La distribució de la població migrada estrangera segueix essent molt heterogènia pel que fa a la nacionalitat d'origen. Trobem aproximadament un centenar de nacionalitats diferents que conviuen a la comarca. Els països d'origen que hi predominen són l'Índia, el Marroc, Romania, Hondures, Gàmbia i Xina. Dos terços de les persones estrangeres tenen la nacionalitat d'algun d'aquests sis països. (Vegeu l'Annex 4 per veure les dades completes.)

Gràfic 4: Evolució de la població estrangera per origen. Garrotxa. 2017-2021
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat 2017-2021

L'estructura per gènere i edat de la població de nacionalitat espanyola i estrangera presenta notables diferències. Els grups d'edat centrals són notablement més amples en la població estrangera, fet que ens indica una població més jove. També a la base de la piràmide s'aprecia la major proporció de la població infantil en el cas de la població estrangera.

Gràfic 5: Piràmide de població amb piràmide d'immigrants. Garrotxa. 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

5.5. Mercat laboral

La taxa d'atur a la Garrotxa del desembre de 2021 ha estat del 6,97%. 2,82 punts per sota del desembre 2020.

Durant l'any 2021 observem una mitjana mensual de 2.362 persones en situació d'atur, una xifra un xic per sota de la del 2020, amb 2.574 persones. De les persones a l'atur el 2021, un 46,4% són homes i un 53,6% són dones. Tal com ja apuntàvem l'any passat,

l'impacte que ha tingut la Covid19 en el mercat de treball

continua fent-se sentir, tot i que la comarca a mitjans del 2021 ja va començar a donar símptomes de recuperació. Per franges d'edat, tots els grups han mostrat una reducció de l'atur, i s'ha millorat l'ocupabilitat del 2019 fins i tot en els grups que durant el 2020 es van veure més afectats, com eren les franges de 35 a 40 anys i el grup de 20 a 24. Pel que fa a la taxa d'atur, índex que mesura la relació existent entre l'atur registrat i la població activa registrada a desembre 2021, observem que amb un 6,97% comarcal millora de gairebé tres punts la taxa del 2020 (9,79%) i es troba fins i tot un xic per sota de la taxa d'atur del 2019, que era de 7,48%. Tot i aquestes bones dades pel que fa a l'atur, la precarietat laboral i els sous baixos són dos factors que contribueixen a l'augment del risc de vulnerabilitat. (Vegeu l'Annex 5 per consultar les dades completes.)

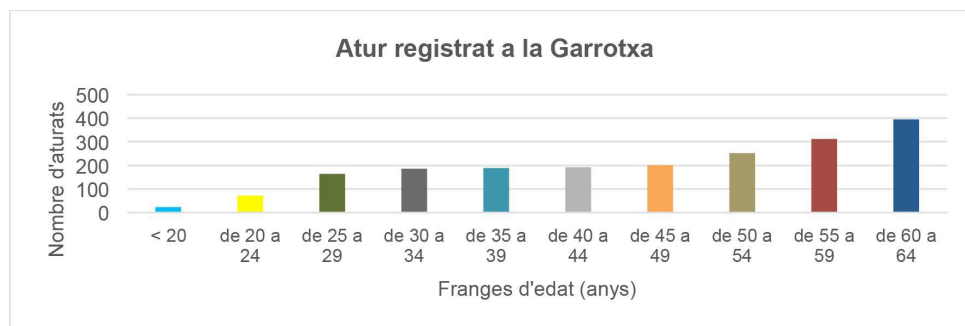
Per activitats econòmiques, observem, segons les últimes dades actualitzades, que el sector serveis és el sector que segueix patint més la incidència de la Covid19; per branques, veiem que les indústries manufactureres presenten una recuperació de les dades d'atur al llarg de tot el 2021, mentre que l'hostaleria i el comerç a l'engròs i al detall mostren una recuperació més lenta. Les activitats administratives i els serveis auxiliars són, una altra vegada, on més ha augmentat l'atur i on s'observen menys indicis de recuperació. A més, aquesta última és la més nombrosa quant a persones ocupades a la comarca. (Vegeu l'Annex 8.)

Atur	2017	2021
Total	2.181	2.363
Variació anual		174
% de Variació anual		7,93

Taula 3: Atur registrat. Garrotxa i percentatge de variació entre 2017 i 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Per edats, observem que la franja d'edat dels 50 als 64 acumula gairebé la meitat del total d'aturats de l'any 2021.

Gràfic 6: Atur per franges d'edat. Garrotxa. 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del departament de treball i afers socials

5.6. Prestacions econòmiques

La distribució de les pensions és molt diferent entre sexes. Els homes cobren 415,53€ més de pensió que les dones, sobretot degut a la diferència amb les pensions de jubilació.

Pensions contributives

Segons les últimes dades publicades, les **pensions contributives** mitjanes per règim general que es perceben a la Seguretat Social a la comarca de la Garrotxa (962 €) segueixen essent considerablement més baixes que la mitjana de Catalunya (1.116 €). A la Garrotxa hi ha 13.101 persones que tenen una pensió contributiva, les quals reben de mitjana 1,21 pensions cada una, mentre que a Catalunya la mitjana és d'1,12.

Per tipus de pensions, les pensions de jubilació i les de viduïtat representen el 91,37% del total de pensions.

	Incapacitat permanent	Jubilació	Viduïtat	Orfenesa	Favor de familiars	Total
Garrotxa	1.046	10.949	3.551	318	4	15.868

Taula 4: Tipologia de pensions. Garrotxa. 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

Cal destacar que la distribució d'aquestes pensions no és equitativa. Els homes cobren, a la Garrotxa, 415,53 € més de pensió que les dones. Aquesta desigualtat està produïda per la diferència d'importos que hi ha a les pensions de jubilació, que arriba fins als 460 € de diferència entre sexes.

En relació amb les pensions no contributives¹, a la Garrotxa es comptabilitzen 249 pensionistes (78 amb pensió d'invalidesa i 171 amb pensió de jubilació) i amb una mitjana de 391 euros, un import molt similar a la mitjana catalana amb 385 euros. (Vegeu l'Annex 6.)

5.7. Exclusió social i renda

La comissió europea defineix les persones en situació de pobresa com “aquelles persones, famílies i grups els recursos de les quals (econòmic, socials i culturals) són tan limitats que els exclouen del nivell de vida que es considera acceptable en la societat en la qual viuen”. Aquest enfocament planteja que una persona és pobre quan està en situació de desavantatge econòmic i social clar respecte de la resta de persones del seu entorn.

Tot i que no es disposa de dades segmentades i mesurables per comarca sobre la situació de pobresa a la Garrotxa, l'informe *La cohesió social a la Garrotxa. Realitats i reptes de futur (2017)* ens indica que a la ciutat d'Olot es pot calcular un 5% de població en situació de pobresa severa i un altre 5% en situació de vulnerabilitat. Aquest indicador es pot complementar amb la renda familiar disponible bruta (RFDB), la qual, tal com indiquen les últimes dades de l'Idescat del 2018, és molt similar a la mitjana catalana: 16.900 € per habitant. Aquesta RFDB ha crescut des del 2014, i s'han superat les altres comarques gironines, fet que indica un nivell econòmic alt, tot i que no garanteix les disparitats econòmiques estructurals de la població.

	RFDB per habitant		
	Olot	Garrotxa	Catalunya
2018	16,6	16,9	17,6
2017	16,3	16,7	17,3
2016	15,8	16,1	17
2015	15,3	15,6	16,6
2014	14,8	15,1	16

Taula 5: Renda familiar disponible bruta (RFDB). Revisió estadística 2019. 2017

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat

A Catalunya, segons dades publicades per la UGT (2022), la taxa de risc de pobresa del 2020 va empitjorar 2,2 punts respecte de l'any 2019, i un 21,7% de persones es va situar per sota del llindar de risc de pobresa. Segons l'Enquesta de condicions de vida referents a l'any 2020, el nombre de persones en situació de risc de pobresa o d'exclusió social a tot l'àmbit català ha augmentat un 12,6% respecte del 2019.

L'Enquesta de condicions de vida mesura la incidència i composició de la pobresa mitjançant l'establiment d'un llindar de risc de pobresa. A més, ofereix informació sobre la distribució personal de la renda a partir dels ingressos anuals nets. D'altra banda, aporta dades sobre les privacions de les llars, les condicions dels habitatges i l'indicador de risc de pobresa o exclusió social harmonitzat. Malauradament, aquesta enquesta només està disponible en àmbit territorial català, però és un indicador que ens dona informació de les tendències de país.

Una altra dada efectiva per avaluar les condicions de vida de la ciutadania és la taxa AROPE (indicador que recull la proporció de la població que està o bé en situació de risc de pobresa, o bé en situació de privació material severa, o bé que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa). El

¹ Una pensió no contributiva és una prestació econòmica a què tenen dret les persones que estan en una situació de necessitat econòmica si tenen una invalidesa o si no han cotitzat a la Seguretat Social el mínim d'anys legalment exigits.

2020, la taxa AROPE ens indica que el 26,3% de la població catalana està en situació de risc de pobresa o d'exclusió social, o sigui, 1.993.100 persones². Respecte de l'any 2019, el nombre de persones en situació de risc de pobresa o d'exclusió social ha augmentat un 12,6%. Per això, l'any 2020, els indicadors de desigualtat augmenten tots: així, l'índex S80/S20 mostra com el 20% de les llars amb més ingressos van acumular 6 vegades el que ingressaven el 20% de les llars més desafavorides, mentre que l'any anterior era del 5,4 vegades. I també l'índex de Gini va augmentar i va passar del 31,2 (el 2019) al 31,7 (el 2020).

El 2021, el 18,22% de les situacions que hem atès des dels serveis socials bàsics han requerit suport per cobrir les necessitats bàsiques com ara l'alimentació, els subministraments i l'habitatge. Una de les principals causes d'aquesta situació és la dificultat per obtenir prou ingressos per afrontar les despeses bàsiques, ja sigui per falta de feina o perquè les condicions laborals són molt precàries. Aquesta dada representa, en el nostre territori, aquesta vulnerabilitat social, com també ho és l'augment d'actuacions del Centre d'Aliments de la Garrotxa, el àpats d'exclusió i la distribució de targetes moneder per poder accedir a les necessitats bàsiques i sempre tenint en compte que no hi ha una única problemàtica, sinó que sovint les problemàtiques són vàries i poden ser transversals entre els diferents serveis. Per tant, aquest percentatge pot ser superior si posem el focus en el context global de les atencions fetes.

6. L'acció en l'àmbit de les necessitats socials

Els serveis bàsics d'acció social són el primer nivell d'atenció a les persones per part dels serveis socials a la Garrotxa. Atenen la ciutadania de manera personalitzada i estan integrats per un conjunt d'accions coordinades que busquen millorar el benestar social i afavorir la qualitat de vida de les persones.

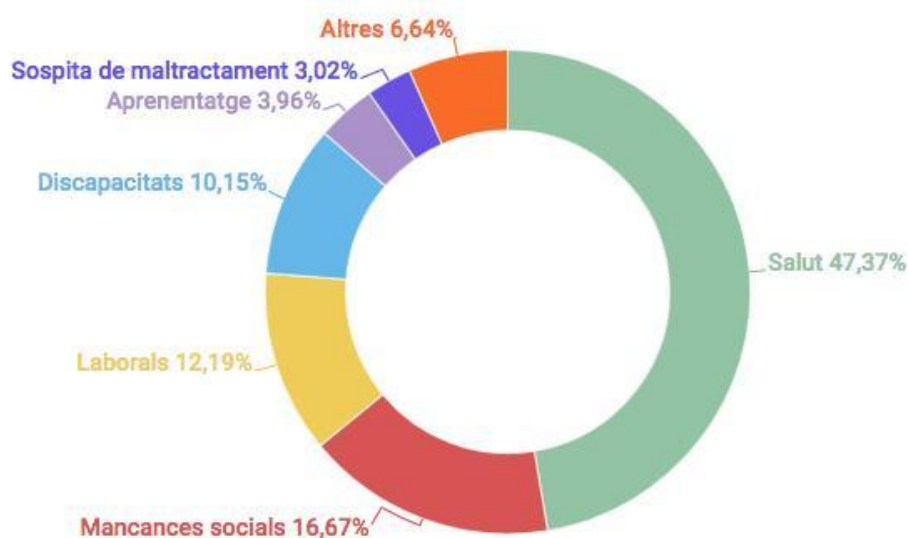
Les dades d'atenció als serveis bàsics del 2021 registren un total de **8.198** persones beneficiàries, una xifra que no podem comparar amb la de l'any passat pel canvi en el recompte de persones beneficiàries, però que correspon a 5.380 nuclis familiars de la comarca, cosa que representa un increment del 4,7% respecte del 2020.

Pel que fa als **perfils** de les persones beneficiàries:

- ☐ La gran majoria són de nacionalitat espanyola (66,6%), seguida de les nacionalitats marroquina (8,1%), hondurenya (5,3%), gambiana (4,5%), colombiana (3%) i índia (2,5%); d'altres (10%).
- ☐ El 57,3% de les persones beneficiàries dels SBAS són dones.
- ☐ De les 8.198 persones que s'han beneficiat dels serveis socials bàsics, el gruix se situa entre la franja dels 35 a 64 anys, amb un total de 2.445 persones.
- ☐ Per famílies observem: unipersonals (37,3%), famílies nuclears (15,3%), parelles (15,5%), persones adultes amb parentiu (9,5%), monoparentals (8,1%). La resta (14,3%) són altres formes de família.

² Extret de <http://www.ugt.cat/la-ugt-de-catalunya-reclama-millores-per-a-la-renda-garantida-de-ciutadania/>

Distribució de les problemàtiques i necessitats detectades

Com es pot observar en la gràfica anterior, en relació amb les problemàtiques personals, les que més destaquen són les derivades de salut, seguides de mancances socials (conductes asocials o delictives, dificultats en les relacions familiars/socials, indicis de trastorns mentals, manca d'autonomia personal i rebuig social), sempre tenint en compte, però, que no hi ha una única problemàtica sinó que sovint les problemàtiques són varies i poden ser transversals. De les problemàtiques relacionades amb les sospites de maltractament, la més habitual és la de maltractament psíquic a la dona, que representa un 37,8% del total de les sospites.

En relació amb els infants, cal destacar que el 51% dels casos de dificultats d'aprenentatge han estat per mancances d'aprenentatge escolar.

Finalment, cal destacar l'augment respecte del 2020 de la problemàtica relacionada amb la situació administrativa irregular, per l'impacte que comporta a les persones i les famílies per accedir als seus drets socials i tenir-los garantits..

En relació amb el total dels nuclis familiars, **el 43,92% de les famílies ateses tenen alguna problemàtica econòmica**, mentre que l'11,93% tenen alguna problemàtica d'habitatge (un 8,81% d'aquestes famílies tenen ambdues problemàtiques detectades).

De tots els nuclis familiars atesos amb necessitats econòmiques, un 17,6% només tenen aquesta necessitat, mentre que en la resta de famílies, la problemàtica econòmica es combina amb diverses problemàtiques.

Si entrem en detall en les problemàtiques econòmiques, hem de destacar que un 57,4% són degudes a ingressos insuficients, mentre que un 25,5% no tenen cap tipus d'ingrés.

Des del CASG responem a les diferents problemàtiques ateses segons la nostra actuació en els àmbits de les accions i els serveis a partir de les **necessitats d'autonomia, de les necessitats materials i instrumentals, de les relacionals familiars i comunitàries, segons la situació.**

6.2. L'acció dels serveis socials davant les necessitats d'autonomia

Les necessitats d'autonomia que tenen les persones són aquelles que, per raons derivades de malaltia, discapacitat, accident o patologia, estan relacionades amb la manca o pèrdua d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, i que necessiten l'atenció d'una altra persona o suports tècnics per fer les activitats bàsiques de la vida diària (ABVD), sigui de manera permanent o transitòria. Des del CASG intentem portar a terme una intervenció centrada en la persona, tenint en compte la persona en tots els vessants i contextos (la persona, la família, el domicili, el barri, l'entorn, la xarxa de suport, etc.); és per això que les relacions familiars i la relació amb l'entorn tenen un paper clau en les nostres intervencions, que sovint fem en el domicili mateix.

El **49,05%** de les situacions ateses als serveis socials bàsics han **requerit suport en necessitats d'autonomia**, cosa que representa un total de 3.160 persones beneficiàries.

Pel que fa al perfil majoritari de les persones beneficiàries del servei, observem una **tendència general a escala comarcal amb persones dependents majors de 85 anys**. En

bona part dels casos es tracta de dones que han tramitat la valoració de la dependència i han estat valorades en algun grau de dependència. Volem destacar que la soledat i l'aïllament és un indicador que va en augment, amb una detecció difícil, i que moltes vegades és "invisible".

Per altra banda, la discapacitat o diversitat funcional, que és la que engloba els dèficits i les limitacions i les restriccions que una persona pot experimentar en la realització d'activitats vitals, és un altre dels àmbits que des del CASG es treballen activament per tal de millorar l'autonomia de les persones en aquesta situació més enllà de la valoració.

A Catalunya, l'any 2020 es comptabilitzen 616.052 persones amb algun tipus de discapacitat reconeguda, dada que representa un 7,9% del total de la població. A la franja de més de 45 anys és on es concentra el 81% de les persones en situació de discapacitat.

Pel que fa al nombre de persones amb discapacitat, segons les dades registrades als serveis de valoració i orientació de persones dependents de la Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat del Departament de Drets Socials, es comptabilitzen, el 2020, 3.822 persones amb una discapacitat reconeguda a la Garrotxa, una xifra que ha crescut un 60,12% en els darrers deu anys, segurament per l'increment de valoracions realitzades, no per les situacions de discapacitat.

A la Garrotxa, les persones que presenten algun tipus de discapacitat reconeguda representen un 6,4%, una dada que s'ha incrementat respecte del 2019, que era del 0,94%.

	Fins a 4 anys	5-15	16-44	45-64	65-74	75 i més	Total
2020	26	186	715	1290	631	925	3773

Taula 5: Persones reconegudes legalment com a discapacitades, Garrotxa. 2020

La incidència de la discapacitat es redueix a mesura que augmenta el grau d'afectació, i les proporcions entre la Garrotxa i Catalunya són molt semblants. (Vegeu l'Annex 7.)

Serveis de valoració

Dependència i discapacitat

L'índex de dependència global és l'índex que avalua la càrrega socioeconòmica que per a la població laboralment activa representa el segment de població inactiva. Aquest índex representa el nombre de persones menors de 15 anys i de més de 65 anys per cada 100 persones del grup de 15 a 64 anys d'edat: **el 2021, a la Garrotxa és del 54,9%**, és a dir, 55 persones en edat no activa per cada 100 persones en edat activa, una dada una mica per sobre de l'índex en l'àmbit català (51,5%), però, en general, a la Garrotxa ens trobem davant unes dades molt similars a les de la resta del territori català.

D'altra banda, pel que fa a l'índex de dependència juvenil, a la Garrotxa consta que hi ha 23 joves per cada 100 persones entre 16 i 64 anys, que és una de les dades més baixes del territori català. La situació de dependència entre la població garrotxina també té molt a veure amb l'envelliment de la població de la Garrotxa.

Servei de valoració de la discapacitat (CAD)

La percepció de la discapacitat ha evolucionat d'acord amb les estructures sociopolítiques, econòmiques i culturals de la història de la humanitat i, freqüentment, ha estat condicionada per l'estigma i lligada a formes diverses d'exclusió: eliminació, aïllament, institucionalització o beneficència, fins ben entrat el segle XX.

Més recentment, es considera la discapacitat com un estat que, derivat de la interrelació entre la individualitat i els factors contextuais, origina dificultats per fer efectiu el dret d'igualtat d'oportunitats. Per això s'introdueix el concepte de *diversitat funcional*: les funcions i les capacitats de les persones, com altres components dels éssers humans (sexe, ètnia) són diverses i s'han d'acceptar com a punt de partida per a una convivència en igualtat.

La valoració de la discapacitat d'una persona s'efectua mitjançant la intervenció d'equips multiprofessionals (metgessa, psicòloga i treballadora social). Amb aquesta valoració, s'acredita legalment el grau de discapacitat i facilita l'accés a diversos drets, serveis, programes i prestacions. A més, el reconeixement de discapacitat també permet determinar les limitacions de mobilitat i la necessitat o no de l'ajut d'acompanyant.

En relació amb les valoracions fetes, observem un 38,7% de valoracions físiques, el 21,4% de psíquiques i el 39,9% de mixtes. Destaquem que les persones que sol·liciten la valoració són majoritàriament de la franja d'edat dels 51 als 65 anys. (Vegeu l'Annex 8 per consultar la comparativa amb anys anteriors segons la tipologia per discapacitat.)

Servei de valoració de la dependència (SEVAD)

La dependència és l'estat de caràcter permanent en què es troben les persones que, per raons derivades de l'edat, la malaltia o la discapacitat, i lligades a la falta o a la pèrdua d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, necessiten l'atenció d'una o altres persones o ajudes importants per fer activitats bàsiques de la vida diària (ABVD), com ara activitats domèstiques bàsiques, mobilitat essencial, reconèixer persones i objectes, orientar-se, entendre i executar ordres o tasques senzilles o, en el cas de les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental, d'altres ajudes per a la seva autonomia personal.

Durant l'any 2021 el nombre de valoracions fetes a persones que estan en centres residencials o sociosanitaris representa un 19,8% sobre el total de valoracions.

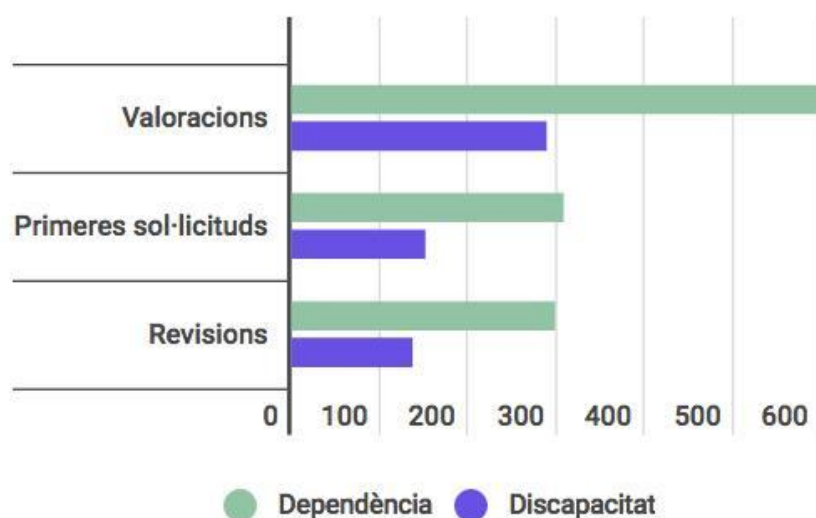
La tendència de les valoracions segueix igual que els últims anys, amb un perfil majoritari de dona de més de 85 anys amb problemes cognitius associats, un perfil que coincideix amb la situació de sobreenvelliment de la comarca amb predominància de dones.

Un cop feta la valoració de dependència, la persona i/o família conjuntament amb les professionals dels serveis socials estableixen el que anomenem "programa individual d'atenció (PIA)", que és l'instrument que utilitzem els serveis socials per determinar quines actuacions o serveis són els més adequats per atendre les necessitats de les persones. És on es determina els diferents serveis i les prestacions econòmiques previstes segons el seu grau de dependència, valorant tant aspectes socials com de l'entorn de la persona

sol·licitant. Incorpora en la seva formulació la participació de la persona beneficiària i/o la família o el representant legal en el cas d'incapacitació. Quan varia el grau d'autonomia de la persona, s'actualitza el PIA a través d'una modificació en la qual es valoren l'adequació dels recursos atorgats.

Enguany, s'han fet 167 PIA, 103 dels quals s'han fet a Olot i 44 a la resta de municipis. També s'han fet 209 modificacions del PIA, 132 a Olot i 77 a la resta de municipis de la comarca.

Valoracions, primeres sol·licituds i revisions de les situacions de dependència i discapacitat

Serveis d'atenció i promoció de l'autonomia

Per tal de facilitar l'autonomia en les activitats de la vida diària de les persones, es disposa de diferents serveis, ja sigui a la llar on resideix la persona, a l'entorn domiciliari o bé a l'entorn residencial.

Atenció a l'entorn domiciliari

□ Servei d'ajuda al domicili (SAD)

Aquest servei és un conjunt organitzat i coordinat d'accions que es fan bàsicament a la llar de la persona i/o família i que van dirigides a proporcionar atencions personals, ajuda a la llar i suport social a aquelles persones i/o famílies amb dificultats de desenvolupament, d'integració social o manca d'autonomia personal. El servei d'ajuda a domicili es complementa de vegades amb altres modalitats d'atenció. **El 2021 s'han atès 385 persones al SAD.**

□ **Servei d'àpats a domicili**

Servei des d'on es proporcionen àpats elaborats i equilibrats a persones grans que ho necessiten, tant si és de manera regular com puntual. **El 2021 s'han servit 25.515 àpats, amb 142 persones beneficiàries del servei.**

□ **Servei de teràpia ocupacional i productes de suport (BAT)**

El BAT és un servei que treballa per afavorir l'autonomia de la persona. Per tal d'obtenir una visió global de la persona sol·licitant, es treballa de manera coordinada amb professionals d'àmbits social i sanitari per fer la valoració de les necessitats, ajudar a planificar i facilitar l'accés als productes de suport, així com adaptar, si és necessari, l'entorn físic del domicili. També fan assessorament a les persones cuidadores familiars i/o professionals per fer un bon maneig de la persona i tenir cura de la salut, i també entrenar-la en l'ús dels productes de suport. **El 2021 s'han atès 131 persones, s'han servit 113 productes de suport i s'han fet 302 valoracions.**

□ **Servei de teleassistència (TL)**

És un servei que garanteix la seguretat i l'acompanyament a les persones que poden estar en situació de fragilitat per factors d'edat, solitud, salut o dependència, les 24 hores del dia i els 365 dies a l'any. La importància d'aquest servei és que es tracta d'un servei preventiu, ja que aporta seguretat a la persona i facilita poder donar una resposta immediata en cas de detectar-se situacions d'emergència. **El 2021 s'han atès 1.587 persones en teleassistència a i s'han fet 2.175 intervencions a domicili.**

És destacable, d'aquest servei, que des del CASG tenim una cobertura del 12,04% de la població major de 65 anys a Olot i el 10,59% a la resta de la comarca, una cobertura molt superior a la de la demarcació de Girona, que és del 7,49%.

D'entre les persones que disposen del servei de teleassistència, un 30% té un grau de dependència valorat, un 3% està a l'espera de valoració i un 67% no està en situació de dependència.

□ **Servei de transport adaptat (TA)**

Servei adreçat a persones amb discapacitat i/o dependència per tal d'accedir físicament als diferents recursos especialitzats, com ara centres de dia per a gent gran, centres ocupacionals per a discapacitats, entre d'altres. Aquest servei ha observat una davallada de les atencions respecte del 2020, derivada de les restriccions causades per la pandèmia Covid19. **El 2021 s'han atès 251 persones**, de les quals 48 són atencions esporàdiques, 81 són persones grans i 122 són persones amb algun tipus de discapacitat.

Targeta d'aparcament per a persones amb dificultats de mobilitat

La tramitació de targetes d'aparcament per facilitar la mobilitat i l'aparcament a les persones que tenen un grau de discapacitat, és un altre dels serveis que ajuda a millorar l'autonomia de les persones sovint dependents. Actualment, a la comarca de la Garrotxa tenim 874 targetes actives (365 en modalitat conductor i 497 modalitat no conductor). **Aquest any s'han emès 256 targetes:** 93 a conductors i 163 a acompanyants.

Atenció diürna

Quan les persones requereixen més atenció que la que es presta a l'entorn domiciliari, es valora l'assistència a centres diürns per tal de promocionar la seva autonomia i, alhora, quan escau, donar suport a les persones cuidadores.

Centres de dia per a gent gran

El centre de dia és un servei d'acolliment diürn que complementa l'atenció pròpia de l'entorn familiar amb els objectius d'afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social, mantenir la persona en el seu entorn personal i familiar en les millors condicions i proporcionar suport a les famílies en l'atenció a les persones grans dependents.

A la Garrotxa es compta amb 9 centres de dia, amb un total de 270 places entre privades (124) i públiques (146). El nombre total de places ha augmentat lleugerament respecte del 2020 (266).

De les places públiques gestionades pel CASG a través del SAIAR del Llierca (Servei d'Atenció Integral a la Gent Gran en l'Àmbit Rural) i el Centre de Dia Montsacopa, destaquem que al Centre de Dia Montsacopa, amb 42 persones de mitjana al dia, s'hi observa un lleuger augment en comparació amb les 39 persones de mitjana de l'any passat, però lluny encara de les persones ateses abans de la pandèmia, que eren 70 persones de mitjana/dia. El 2021, el Montsacopa ha registrat el 56% d'ocupació, xifres similars a les del 2020, però encara per sota dels anys prepandèmia. També s'han vist afectades les activitats que s'hi fan perquè hi ha hagut una programació diferenciada d'activitats abans i després de la COVID per tot el nombre de persones que es podien atendre per ràtios, i la mitjana ha estat de 16 activitats grupals setmanals.

Serveis diürns per a persones amb discapacitat

Els serveis diürns per a persones amb discapacitat tenen la funció d'oferir atenció individual per aconseguir el màxim grau d'autonomia personal i d'integració social a les persones valorades en algun grau de discapacitat.

La diversitat de segments i perfils quant a edat, discapacitat, patologies associades i autonomia personal, d'aquests centres i serveis ha representat un repte continu el 2021, ja que s'han hagut d'anar adaptant progressivament a la situació canviant de les restriccions causades per la Covid19 per garantir la seguretat de les persones ateses i del conjunt de professionals davant els riscos de contagi. La tipologia de serveis oferts comprèn:

- **Servei ocupacional d'inserció (SOI).** Facilita formació en hàbits i tasques laborals.
- **Servei de teràpia ocupacional (STO).** Aquest servei té dues funcions principals: l'ocupació terapèutica i l'ajustament personal i social (psicomotricitat, estimulació cognitiva...), i és l'alternativa des de l'àmbit dels serveis socials a la integració de les persones amb discapacitat intel·lectual que no poden incorporar-se al sistema de treball ordinari. **A la Garrotxa, la Fageda Fundació disposa de 52 places, de les quals 48 són concertades, i INTEGRA disposa de 27 places concertades.**

Atenció residencial

Residències per a gent gran

Les residències per a gent gran són serveis adreçats a persones de més de 65 anys que no tenen prou autonomia per fer les activitats de la vida diària pel seu compte, no disposen d'una persona cuidadora o els serveis d'atenció a l'entorn domiciliari ja no cobreixen les necessitats de la persona i necessiten una supervisió permanent.

A la Garrotxa es compta amb 10 residències per a persones grans, 613 places (361 públiques i 252 privades).

Si observem les dades d'aquest servei, a diferència de les dades d'ocupació dels centres de dia, mostren clarament l'impacte de la Covid-19 durant el 2021, i observem que l'ocupació de la residència ha estat del 82%, una dada molt inferior si la comparem amb el 91% de l'any 2019, abans de la pandèmia. Al llarg de l'any hi ha hagut 67 ingressos i 58 baixes, moltes més de les habituals per tota la situació Covid19, que va afectar greument la residència. Si ho comparem amb l'any 2020, sí que observem una lleugera recuperació, atès que hi va haver 29 nous ingressos i 40 baixes.

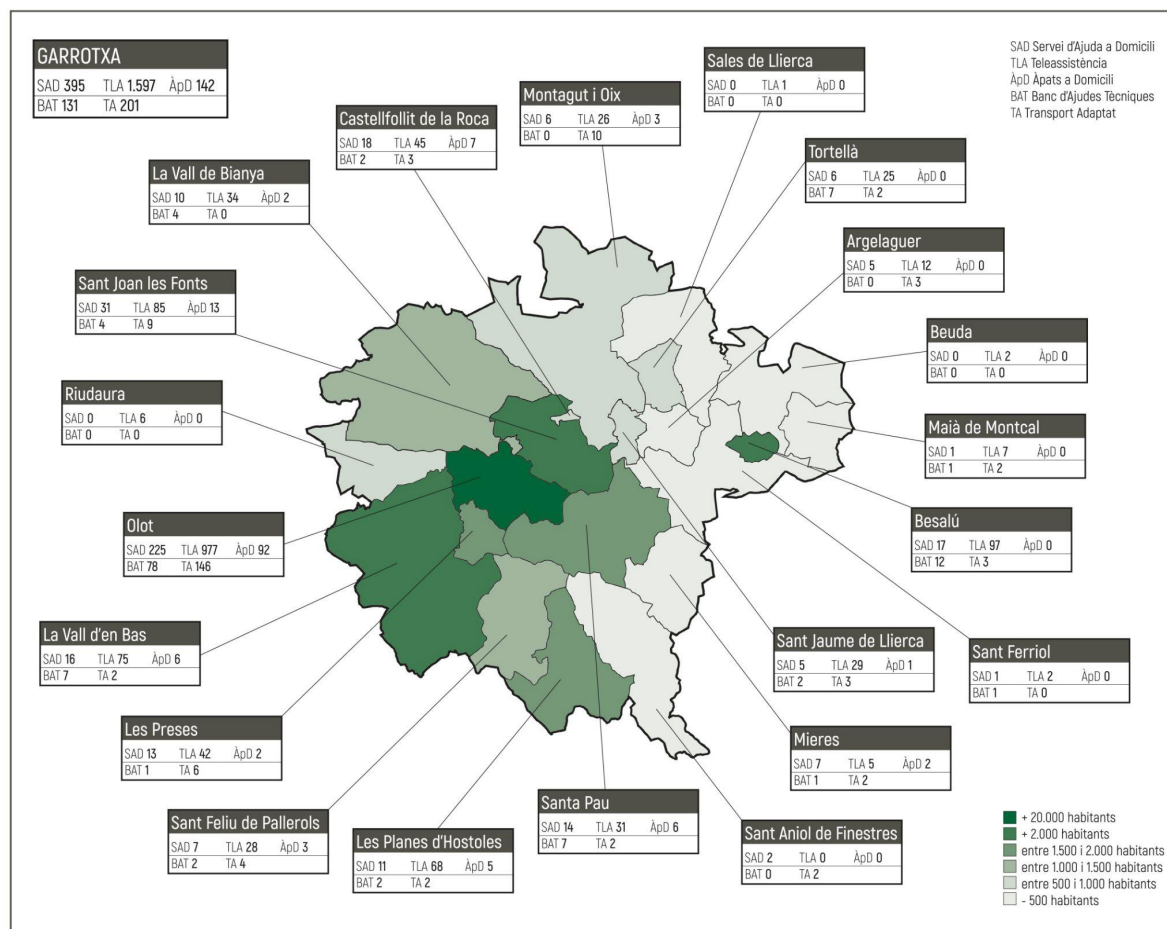
Volem destacar que, durant el 2021, a conseqüència de la Covid19, s'ha vist reduïda l'activitat de socialització de les persones i s'han intensificat les mesures higienicosanitàries, la qual cosa ha comportat una major complexitat organitzativa i més esforç per part de les professionals.

Residències per a persones amb discapacitat

El 90% de les persones ateses dins d'aquest col·lectiu presenten una valoració de grau III de dependència, i el 10% una valoració de grau II, cosa que significa que el seu grau de dependència és alt o molt alt.

A la Garrotxa es compta amb un total d'una residència i dues llars residències, i inclourem aquí, malgrat que no siguin centres residencials, el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat psíquica.

Necessitats d'autonomia ateses per municipis. Garrotxa. 2021

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Mapa 1: Necessitats d'autonomia.

Font: Elaboració pròpia amb dades del CASG

6.3. L'acció dels serveis socials davant les necessitats materials i instrumentals.

"Capacitar les persones per afavorir la seva autonomia i la seva relació amb l'entorn tot aportant les eines que les ajudin a provocar els canvis necessaris en la seva vida quotidiana per viure millor"

CONTRIBUCIÓ ALS ODG:

"Garantir la dignitat social i el respecte comunitari"

"Acompanyar la diversitat, la interseccionalitat, cohesió i solidaritat de la comunitat"

"Cocrear un model d'accés, tinença, disseny i construcció de l'habitatge que potenciï el desenvolupament humà i comunitari"

"Aconseguir un nivell de salut personal i comunitària que afavoreixi el benestar de les persones".

"Desenvolupar un model comarcal d'educació inclusiva".

"Cocrear espais i processos per al desenvolupament d'una cultura comarcal compromesa amb la transformació ecosocial i la felicitat comunitària".

"Promoure que les persones es puguin desenvolupar a través de la seva ocupabilitat".

L'atenció per mancances econòmiques

Acompanyament a l'ocupació a través de programes de treball i formació i col·laboració amb empreses d'inserció laboral.

Ajuda en el tràmit de prestacions de garantia d'ingressos

Ajuda d'urgència social

Àpats d'exclusió
Centre de distribució d'aliments
Targetes recarregables

Atenció a les dificultats derivades de l'habitatge

Informes d'exclusió residencial i pobresa energètica
Ajudes per a subministraments

Allotjament i altres necessitats bàsiques

Projecte d'atenció a les persones en situació d'exclusió social

Atenció als joves amb dificultats per a la inserció educativa i laboral

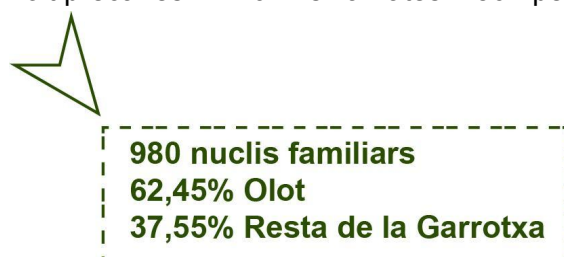
"Garantir i millorar els drets de justícia social".

L'acció dels serveis socials davant les necessitats materials i instrumentals se centra en l'acompanyament a les persones en situacions de dificultat per cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació, higiene personal i/o dificultats per accedir a un habitatge i als

subministraments, però també en situacions de dèficits formatius, administratius i relacionals.

Les necessitats instrumentals les cobreix sovint l'entorn (residencial, laboral, econòmic, cultural...), és per això que des del CASG identifiquem aquests eixos com a elements estructurals de la societat, i la seva mancança pot excloure les persones amb més dificultats per fer-hi front.

El **18,22%** de les situacions que hem atès des dels serveis socials bàsics han requerit **suport per cobrir les necessitats bàsiques** com l'alimentació, els subministraments i l'habitatge. Una de les principals causes d'aquesta situació és la dificultat per obtenir prou ingressos per afrontar les despeses bàsiques, ja sigui per falta de feina o perquè les condicions laborals són molt precàries. El 2021 s'han atès 1.501 persones en aquest àmbit.

L'atenció en relació amb les necessitats bàsiques materials i instrumentals inclou la manca o dèficit de recursos materials (àmbits econòmic i de l'habitatge), les dificultats per a la inserció sociolaboral i les dificultats per a la inserció socioeducativa.

La problemàtica econòmica segueix essent la predominant d'aquest àmbit d'atenció, amb pràcticament un terç dels expedients. En percentatges, observem que un 26% del total d'expedients atesos presenta una problemàtica econòmica lligada a situacions d'ingressos insuficients, i un 11,6% està sense ingressos; aquestes són dades rellevants perquè ens indiquen que el 37,56% de beneficiaris són nuclis familiars que estan en una situació de pobresa o fins i tot d'extrema pobresa.

La problemàtica laboral, la segona en ordre d'importància, la pateix l'11% de les situacions ateses. Trobem un percentatge aproximat pel que fa a problemàtiques relacionades amb l'habitatge (12%); d'aquest percentatge ens preocupen especialment els casos on consta la manca d'habitatge, una xifra que detectem que va en augment any rere any.

En relació amb els perfils identificats en l'àmbit de promoció social, s'ha atès un 21,6% menys de dones que d'homes, sobretot si posem el focus en l'augment a la comarca de l'atenció a famílies unipersonals (43,16%).

Per franges d'edat, les més ateses són les compreses en edat laboral, la de 35 a 64 anys i la de 18 a 34, per aquest ordre.

Per nacionalitats, les més ateses segueixen essent l'espanyola, la marroquina i la gambiana, seguides per l'hondurenysa i la colombiana, que mostren un augment els últims anys.

L'atenció a les persones amb mancances econòmiques

Un dels eixos d'exclusió més rellevants, com ja s'ha destacat anteriorment, és l'econòmic, que depèn de les possibilitats de les persones de garantir-se uns ingressos mínims per viure. Treballem amb persones i famílies que tenen moltes dificultats per assolir aquest mínim de subsistència, algunes derivades d'aspectes personals, però, majoritàriament, degudes a circumstàncies estructurals que les empenyen a l'exclusió.

Per tal de pal·liar aquests efectes, des del CASG s'acompanya aquestes persones a través de diferents accions i programes com els que es destaquen a continuació:

Acompanyament a l'ocupació

Accions per facilitar l'ocupació laboral de persones amb dificultats d'inserció, tant per a persones en situació administrativa irregular com per a persones amb dificultats d'integrar-se al mercat de treball ordinari. La nostra tasca en aquests casos és posar a l'abast de les persones ateses les mesures d'acompanyament corresponents i acreditar situacions d'exclusió social.

- **Programa de treball i formació en línia (ACOL)** que depèn del SOC (Servei d'Ocupació de Catalunya), destinat a un dels col·lectius de persones més desprotegides i, per tant, amb més risc d'exclusió social: les persones migrades que obtenen una autorització de residència temporal per circumstàncies excepcionals d'arrelament social i que poden subscriure un contracte de treball i fer una acció formativa cosa que contribuirà a la seva inserció sociolaboral. **Aquest 2021 es comptabilitzen 15 contractes ACOL repartits entre els diferents municipis de la Garrotxa i amb diferents associacions i entitats, com ADAD l'Encant, Suara, Càritas i la Fageda Fundació.**
- **Empreses d'inserció laboral** que faciliten l'ocupació de persones amb dificultats importants per integrar-se al mercat laboral ordinari: **Càritas (2 contractes), el Faig de la Fageda (12 contractes nous) i l'Encant-Solidança (8 contractes) en el marc d'un itinerari d'inserció.**
- **Treballem. Projecte conjunt amb l'empresa Fox Serveis** per contractar persones joves per a la prestació de serveis de muntatge i desmuntatge d'instal·lacions teatrals, amb l'objectiu de desenvolupar habilitats laborals.

Possibilitar la subsistència / prestacions de garantia d'ingressos

Juntament amb la implementació dels expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO), una de les respostes principals en l'àmbit socioeconòmic que s'ha donat a Espanya a la crisi provocada per la Covid19 és la creació i la posada en marxa de l'ingrés mínim vital (IMV), una prestació social no contributiva de la Seguretat Social dissenyada com a dret subjectiu per donar una resposta comuna a les situacions de pobresa estructural i per tancar el sistema de garantia d'ingressos estatal, **tot i que volem destacar que aquesta prestació no està arribant a gran part de les llars que en serien destinàries.**

Pel que fa a la tramitació d'aquesta prestació, observem que l'excés de burocràcia, el llenguatge i la tramitació majoritàriament digital en dificulta la sol·licitud i finalment n'impedeix l'accés a les persones més vulnerables i en situació d'extrema pobresa.

Aquesta és una mesura compatible amb la renda garantida de ciutadania (RGC), que gestiona la Generalitat de Catalunya. En ambdues prestacions la nostra tasca és informar i fer un acompanyament en la tramitació digital. Des d'aquesta perspectiva hem observat un increment de sol·licituds des de la seva implantació el 2017. En relació amb el perfil majoritari de la persona sol·licitant, es tracta de una persona sola d'entre 45 i 64 anys.

295 RGC actives al llarg del 2021 a la Garrotxa 531 persones beneficiàries

Les mesures d'àmbit nacional destinades als col·lectius de persones més desprotegides i per tant amb més risc d'exclusió sovint no són suficients per assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de les seves necessitats i de les necessitats socials (l'ingrés mensual de l'IMV per a un beneficiari individual durant el 2021 és de 469,93 euros i l'ingrés mensual de RGC per a un beneficiari individual durant el 2021 és de 664 euros). Les ajudes d'urgència social, mitjançant la prevenció de situacions de risc i la compensació de dèficits de suport social i econòmic, busquen aconseguir aquesta finalitat.

Ajudes d'urgència social

Dins de les funcions dels serveis bàsics d'atenció social queda establerta la gestió de les ajudes d'urgència social. La situació socioeconòmica actual, enmig d'una crisi generalitzada, ha afectat directament l'increment de les demandes econòmiques i les nostres accions han estat orientades a pal·liar aquests efectes en tres grans eixos d'atenció: la cobertura de les necessitats alimentàries de la població més vulnerable, l'atenció a les dificultats derivades de l'habitatge i el suport per cobrir altres necessitats bàsiques dins l'àmbit de la salut i el benestar.

Cobertura de les necessitats alimentàries de la població més vulnerable

- **Els àpats d'exclusió** és un servei adreçat a persones en situació d'exclusió i perfil d'alta complexitat que no disposen d'habitatge o cuina i que requereixen un acompanyament per assolir les competències i habilitats per garantir-se els àpats diaris. Aquest servei ofereix diferents alternatives: àpats per emportar, àpats a domicili i assistència al menjador social. **El 2021 s'han servit 13.461 àpats d'exclusió.**
- **Centre de Distribució d'Aliments de la Garrotxa (CDA)**
El Centre de Distribució d'Aliments de la Garrotxa és un recurs, en conveni amb Càritas, destinat a oferir aliments bàsics a persones de la comarca de la Garrotxa que es troben en una situació de precarietat econòmica i/o social i que tenen moltes

dificultats per cobrir adequadament les seves necessitats més bàsiques. El **2021: 2.343 persones usuàries; 3.957 cistelles i 907 nuclis familiars.**

□ **Targetes recarregables o ingrés econòmic**

La targeta moneder és el mitjà a través del qual s'han fet la majoria d'ajuts econòmics per a alimentació per a les famílies de la comarca, i que gestionem a través d'un conveni amb Creu Roja. Es tracta d'una targeta recarregable mensualment.

L'any 2020 vam ajudar, a través de la targeta moneder, 333 nuclis familiars de tots els municipis de la Garrotxa; aquest any 2021 n'han sigut 489, dada que representa un augment del 31% i que ens ha permès donar una millor cobertura a les necessitats d'aliments a les persones de la comarca amb **498 famílies beneficiàries i 270 persones beneficiàries d'ajudes d'urgència.**

Atenció a les dificultats derivades de l'habitatge

Disposar d'un habitatge és un dret que no tothom té garantit, i la crisi econòmica derivada de la crisi sanitària de la Covid19 ha fet emergir encara amb més força les necessitats habitacionals i d'atenció social per l'augment de la vulnerabilitat, l'exclusió social i les dificultats d'accés a un habitatge digne.

L'impacte que provoquen en la població la manca d'habitatge o les condicions de l'habitatge o les dificultats a accedir-hi fa necessària una intervenció molt coordinada i conjunta del Consorci amb l'Àrea d'Habitatge, especialment de l'Ajuntament d'Olot. És per això que es continuen les reunions setmanals políticotècniques instaurades l'any 2020.

Des del CASG, per pal·liar les situacions relacionades amb la manca d'habitatge, amb les dificultats econòmiques per poder pagar els lloguers o per la pobresa energètica, tirem endavant diferents actuacions:

❖ **Informes d'exclusió residencial i de pobresa energètica**

Aquests informes tenen com a objectiu impedir la interrupció dels subministraments bàsics com l'aigua, l'electricitat o el gas a les persones en "situació de vulnerabilitat econòmica" per impagament, o acreditar el risc d'exclusió residencial com a mesura per afrontar la pobresa energètica.

28 informes d'exclusió residencial
771 informes de pobresa energètica

□ **Les ajudes per a subministraments**

Ajudes que, tot i que no es tradueixen en pagament de deutes, sí que són ajuts puntuals perquè es pugui tramitar una alta de subministrament, instal·lar comptadors, pagament de gas butà, etc. Durant el 2021 aquestes ajudes han augmentat un 7,1%. **El 2021 s'han adjudicat ajudes per a subministraments per valor de 56.057 euros.**

□ **Pensions / Apartaments**

La manca d'habitatges socials a la comarca per atendre situacions d'emergència i/o donar resposta a la necessitat d'allotjament a les persones en situació de

sensellarisme, fa que haguem de comptar amb pensions que, des de l'àmbit privat, ens faciliten la possibilitat de garantir l'allotjament en determinades situacions. **Durant el 2021, 103 persones han fet ús de pensions, 28 més que el 2020.** De totes les persones que han fet ús del servei, algunes fa més d'un any que hi viuen. El 76,7% són d'origen estranger i del total d'usuaris d'aquest recurs, el 61% són homes. La majoria de dones ateses han estat víctimes de violència masclista, algunes d'elles amb infants a càrrec.

□ **Ajudes per al lloguer d'habitacions/ habitatges / càmpings**

Davant la dificultat de trobar habitatge i fer front al cost que suposa, un altre recurs que s'ha utilitzat és el lloguer d'habitacions i, en determinats casos, s'ha optat pel lloguer d'un bungalou/parcel·la en un càmping. El 2021 s'ha proporcionat ajuda a **148 nuclis familiars** (125 habitació/habitatge i 23 bungalows/parcel·la).

Cobertura d'altres necessitats bàsiques

Altres ajudes d'urgència per garantir la cobertura de necessitats com salut (farmàcia), desplaçament, per fer gestions i tràmits necessaris bàsics o per garantir la igualtat d'oportunitats d'àmbit formatiu o de lleure, vestimenta i calçat. Aquests ajuts s'han duplicat respecte del 2020 i **el 2021 han estat de 20.755,64 euros en salut i farmàcia, 3.996,83 en roba i 25.083,02 en transport.**

Projecte d'atenció a les persones en situació d'exclusió social

El servei d'atenció a les persones en situació d'exclusió aborda les situacions d'exclusió de forma integral per:

- Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques d'alimentació i higiene personal de les persones en risc i / o en situació d'exclusió social a través de la creació d'un servei d'àpats amb menjador, dutxa i bugaderia.
- Establir vincles entre les persones que utilitzen el servei per tal de poder disposar d'un mínim de xarxa relacional.
- Posar especial èmfasi en el fet que la persona generi una vinculació positiva amb ella mateixa per empoderar-la.

❖ **L'espai de menjador**

És un instrument per afavorir i millorar la qualitat de vida de les persones amb greus necessitats socials per tal d'assegurar una alimentació bàsica amb una dieta equilibrada i, a la vegada, oferir un espai de relació.

El servei de menjador ha reduït la seva assistència en un 7% per l'adaptació de les restriccions i mesures de seguretat que s'han anat adoptant al llarg de l'any a causa de la situació pandèmica.

62 persones han fet ús del menjador social
S'han servit 5.518 Àpats

❖ **La dutxa i la bugaderia**

Ofereix la possibilitat de garantir la higiene personal i treballar els hàbits individuals a les persones que per alguna raó no poden fer-ho al propi domicili, i així poden rentar-hi i assecar-hi la roba.

Pel que fa al servei de dutxa i bugaderia, en comparació amb el 2020, volem precisar que, malgrat que el nombre de dutxes és molt similar, s'ha incrementat el nombre de persones amb 21 més que l'any anterior, de la mateixa manera que també ha crescut amb 18 més el nombre de persones que han requerit el servei de bugaderia.

74 persones han fet ús de dutxa i bugaderia
amb 491 dutxes i 610 bugades

❖ **L'Espai obert** és un projecte que pretén generar un espai acollidor, informal, on les persones s'hi sentin bé, a gust, i així poder crear vincle i treballar des d'una perspectiva diferent. Poden trobar-hi, a més de la zona de cafè, te i infusions, esmorzar variat, premsa, televisió, ràdio, jocs de taula i accés a ordinadors amb wifi.

❖ **El suport individual**

Neix de la necessitat d'acompanyar les persones. Els objectius principals del servei són, d'una banda, facilitar que la persona pugui adquirir, treballar i consolidar habilitats i competències per poder desenvolupar-se amb la màxima autonomia possible en les activitats instrumentals de la vida diària; de l'altra, afavoreix la integració social de les persones en situació de vulnerabilitat o exclusió social a partir d'accions que facilitin l'adquisició i millora de les seves habilitats socials. Durant l'any 2021 hem fet aquest suport individual a 69 persones.

❖ **Atenció als transeünts**

Des del CASG, facilitem el suport puntual a totes aquelles persones que estan de pas a la comarca i que requereixen recursos puntuals com dormir, menjar o desplaçar-se. **Al llarg del 2021 s'han atès 28 persones.**

L'atenció als joves amb dificultats per a la inserció educativa i laboral

El sistema educatiu actual no afavoreix la inserció dels alumnes que no s'adapten als estils predominants dels centres educatius, fet que provoca que aquests siguin expulsats del mateix sistema i això els fa augmentar les dificultats per trobar feina i continuar estudiant amb les conseqüències que aquesta situació comporta tant per als joves com per la resta de la societat.

Durant els darrers anys, des de serveis socials disposem de diferents dispositius/projectes per acompanyar els joves que estan en situació de vulnerabilitat i de risc social molt important, tot i que amb recursos molt limitats i segurament sense poder atendre de manera holística totes les necessitats dels joves.

Posant el focus en les persones joves, l'entorn, el context i les estructures socials, resulten determinants en la configuració de les oportunitats envers ells, per construir les seves transicions vitals i la seva participació activa en el món social. L'edat determina l'accés a segons quins recursos i és un dels eixos de desigualtat social. Els joves són un col·lectiu especialment vulnerable en situacions de crisi i inestabilitat econòmica com l'actual i en la majoria dels casos es troben en dependència total o parcial de la seva família d'origen. **El 2021 s'han atès 178 joves.**

Pel que fa a l'**atenció a la població jove**, els perfils majoritaris dels joves atesos són:

❖ Joves migrats sols.

Alguns arriben essent menors d'edat (per pocs mesos) i entren dins el sistema de protecció i, quan fan els 18 anys i abandonen el centre, es troben en situació de risc important. D'altres ja arriben amb 18 o 19 anys sense cap acompanyament, molt fràgils emocionalment, habituats a moure's en entorns de poca confiança, amb poca formació, en situació administrativa irregular, amb manca d'habitatge i d'ingressos econòmics.

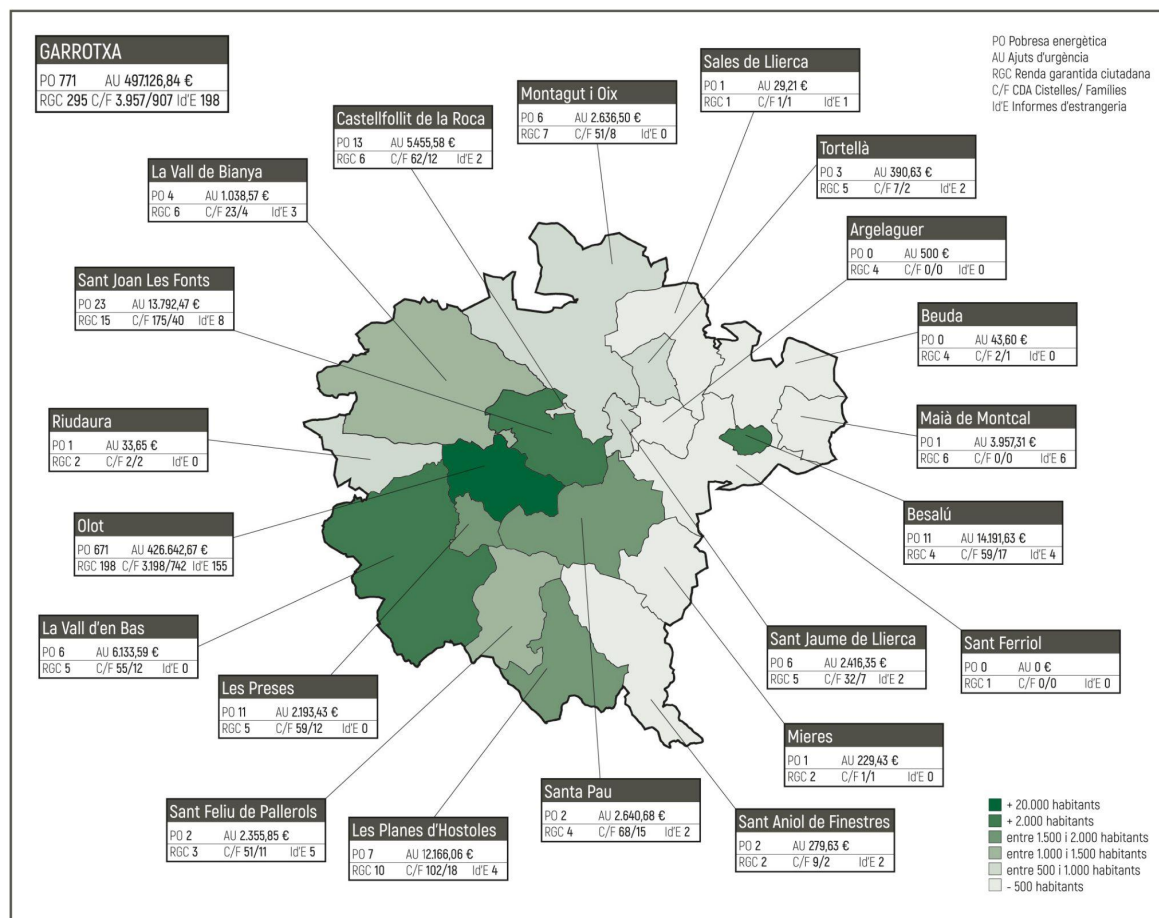
❖ Joves amb situacions familiars molt cronificades i treballades per diferents serveis.

Gran part d'ells coneguts pels serveis des de la primera etapa de la infància.

❖ Joves sense formació o formació molt baixa que no han pogut acreditar l'ESO.

La formació és un eix important per prevenir el risc d'exclusió i contribuir al sentiment de pertinença a un grup i un context.

Necessitats materials i instrumentals ateses per municipis. Garrotxa. 2021

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Mapa 2: Necessitats materials i instrumentals.

Font: Elaboració pròpia amb dades del CASG

6.3. L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals familiars

"Treballem per transformar i millorar la qualitat de vida dels infants, adolescents i joves, i la de les famílies, des de la protecció i la seguretat, el treball de les capacitats i les relacions amb l'entorn".

Servei d'intervenció socioeducativa
Servei 0-3
Centre Diürn
Tarda en família
Servei de suport a les famílies
Servei Timó d'acompanyament als adolescents
Treball grupal

Servei d'informació i atenció a les dones (SIAD)

Atenció a la infància i l'adolescència en situació de desprotecció
EAIA supracomarcal de la Garrotxa

Prevenició

CONTRIBUCIÓ ALS ODG:

2.4 Benestar personal i comunitari

"Aconseguir un nivell de salut personal i comunitària que afavoreixi el benestar de les persones".

4.4 Institucions articulades i agils

"Augmentar l'agilitat, adaptabilitat i enxarxament de les institucions públiques".

Les famílies continuen essent l'espai on generem els vincles socials. Les situacions de necessitat en l'àmbit relacional inclouen aquelles situacions de necessitat derivades de les dificultats en els vincles socials, tant en l'entorn familiar com comunitari. S'hi inclouen les situacions en les quals els dèficits en les relacions socials, la manca de relacions i /o l'existència d'unes relacions disfuncionals creen risc en les persones. Parlem, doncs, de relacions familiars amb una falta de compliment de les funcions de suport i d'ajuda a la família; i dels dèficits en les relacions socials, on es presenten dificultats de relació amb l'entorn.

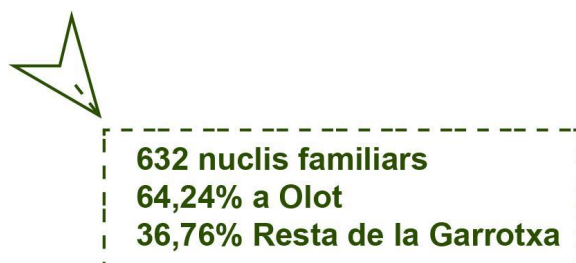
L'actual context encara de pandèmia visibilitza els impactes que està tenint la crisi de la Covid19 sobre les famílies més vulnerables (efectes econòmics, socials, relacionals i emocionals) que acceleren les desigualtats socials. **La falta de recursos, així com les dificultats per cobrir les necessitats bàsiques de la vida diària, han fet que s'incrementi el risc d'exclusió social, però alhora també la tensió en l'entorn familiar, la qual cosa ha generat comportaments distorsionadors i ha dificultat la possibilitat d'una reacció eficaç a l'entorn d'aquesta situació.**

Davant d'aquest complex entramat de dificultats, tant materials, com socials i personals, apareixen consegüentment les situacions de risc en les famílies que afecten els infants, com ara situacions de violència masclista, de negligència, de maltractament, dificultats per

atendre les necessitats bàsiques o senzillament la transmissió de valors, d'afecte o el control parental i l'aïllament per manca de xarxa familiar i la manca de capacitats i habilitats parentals. És per això que emergeix la necessitat que les famílies desenvolupin estratègies per afrontar les situacions de risc i l'estrès que els generen.

La nostra intervenció s'enfoca des de la detecció, posant el focus en aquelles situacions emergents per poder arribar de forma precoç a aquelles famílies més vulnerables; la prevenció, que ens permet treballar per reduir les variables de risc social i potenciar les protectores; el tractament, fent un acompanyament a les famílies dins el seu cicle vital i la protecció, prioritzant els drets dels infants i utilitzant els recursos de protecció necessaris per frenar les situacions d'alt risc.

En l'**11,74%** de les situacions ateses als serveis socials bàsics, la seva necessitat primordial és la **relacional en l'àmbit familiar**, i representen un total de 1.722 persones beneficiàries.

La problemàtica predominant detectada són les dificultats de relació familiars i socials. Tot i així, la gran majoria d'aquestes famílies tenen altres necessitats directament relacionades amb l'economia, l'habitatge i/o laborals. En relació amb el perfil dels nuclis familiars atesos, **volem destacar famílies monoparentals, amb les dificultats afegides que aquesta situació comporta com la poca xarxa social, les dificultats econòmiques o les dificultats de conciliació laboral i familiar.**

Servei d'intervenció socioeducativa (SIS)

Prevenir la desprotecció infantil, promocionar les relacions familiars positives dins la família i en el seu entorn, i millorar les capacitats parentals són els objectius del servei d'intervenció socioeducativa. Inclouen programes i accions d'atenció a les famílies en funció de les edats i necessitats dels infants i adolescents.

Es fonamenten en la prevenció de la desprotecció infantil, la continuïtat d'atenció dels 0 als 18 anys i la importància del treball familiar.

Servei 0-3

La tasca preventiva és molt important i, per tant, és primordial intervenir en situacions de risc i/o situacions de necessitat i vulnerabilitat en els infants de 0 a 3 anys, i fins i tot des de l'embaràs.. Aquesta etapa evolutiva és bàsica per al futur desenvolupament de l'infant perquè les carències que es puguin donar en aquest moment evolutiu repercuteixen en el seu desenvolupament posterior. S'ofereix l'espai nadó, d'acompanyament i consulta, i els grups de criança per a les famílies. **El 2021 s'han atès 66 famílies i hi ha hagut 174 persones beneficiàries.**

Centre Diürn

Aquest és també un servei preventiu i fora d'horari escolar per a infants i adolescents d'entre 4 i 16 anys, que dona suport, estimula i potencia l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat, la socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i el lleure, i compensa les deficiències socioeducatives dels infants i adolescents mitjançant el treball individualitzat, el grupal, el familiar, el treball en xarxa i amb la comunitat.

Tarda en família

El programa d'intervenció socioeducativa i terapèutica Tarda en família està adreçat a famílies que presenten dificultats en l'exercici de les competències parentals. En l'espai es treballa educativament per donar eines d'atenció bàsica, calidesa emocional, límits i pautes cap als infants. Es fa una intervenció individual, grupal i familiar, aprofundint en les competències parentals. **El 2021 hi ha hagut 10 famílies beneficiàries d'aquest servei.**

Servei de suport a les famílies (SSF)

Es tracta d'un servei d'acompanyament i intervenció terapèutica adreçat a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc social. Les intervencions s'orienten cap a la prevenció de la desprotecció infantil i la promoció de les relacions familiars, la parentalitat, el projecte familiar i el projecte educatiu dels fills/es, i les relacions de les famílies amb el seu entorn familiar i social, a partir del treball individual, familiar i/o grupal.

El focus es posa en les disfuncions familiars, el treball psicoterapèutic, les capacitats parentals i l'acompanyament emocional en el trauma infantil. El treball coordinat amb els serveis de salut mental infantil són bàsics per poder fer una atenció més integrada. **El 2021 s'han atès 68 famílies amb un total de 234 persones beneficiàries.**

Observem una altra vegada un clar predomini de les famílies monoparentals i reconstituïdes per sobre del model de família nuclear. Des del programa Vaivé (que explicarem més endavant) de suport a les famílies que han fet o volen fer un reagrupament familiar, s'intervé amb famílies principalment originàries de països d'Amèrica Central. S'ofereix un acompanyament emocional en els processos de dol migratori i en l'adaptació de les famílies al fet del reagrupament.

Servei Timó, acompanyament a adolescents

És un servei destinat a donar suport als adolescents que estan en una situació de risc, amb la finalitat que puguin assolir progressivament les capacitats per gestionar les seves responsabilitats personals i socials, i a partir d'una intervenció que respecta la diferència i el ritme de cada adolescent. **El 2021 s'ha acompanyat 49 adolescents.**

Treball grupal

Considerem l'atenció grupal una modalitat d'atenció que inclou diferents dimensions i processos entrelaçats i transversals entre diferents projectes i serveis. S'ha treballat amb grups de suport a dones, de competències parentals i d'acompanyament al dol migratori, a partir de caminades per la natura, banys de bosc, etc.

Servei d'Informació i Atenció a Dones (SIAD)

El SIAD és un servei que ofereix informació, assessorament jurídic i atenció psicològica a les dones. L'acollida social es fa des dels serveis socials bàsics, de forma coordinada amb l'atenció psicològica. La mirada cap a les violències està integrada a tots els serveis del

consorci. Aquest servei ha de ser un punt de referència per a les dones amb la finalitat de potenciar els processos d'autonomia i contribuir a la superació de totes les situacions de desigualtat de gènere.

Si observem l'impacte de gènere de la Covid19 i en tota la situació de crisi, podem veure que **els fenòmens socials no afecten de la mateixa manera els diferents gèneres i, en el cas del SIAD, una de les tendències rellevants és l'augment en tots els serveis que s'ofereixen.**

**El 2021, al SIAD s'han atès 299 persones
(294 dones i 5 homes),
dades que representen un augment del 43% respecte del 2020**

Al servei d'atenció psicològica s'han atès 164 dones, la qual cosa vol que dir que s'han incrementat en més del doble les atencions fetes l'any anterior. En el servei d'assessorament jurídic s'han atès 74 dones i observem, també, un increment de més del 50% respecte de l'any passat.

Als Espais de Bon Tracte hi han participat 109 dones, la qual cosa representa un augment de la participació d'un 38%.

Finalment, pel que fa al dispositiu de localització d'ATEMPRO de situacions de violència, s'han activat 19 dispositius.

L'atenció a la infància i l'adolescència en situació de desprotecció

Dins l'eix de protecció, les situacions d'alt risc o de desemparament s'atenen des del Servei d'Atenció a la Infància i Adolescència. És un equip especialitzat en situacions de greu negligència, maltractament físic i/o emocional, abús sexual i on la situació dels progenitors no és protectora.

Eaia supracomarcal de la Garrotxa

És un equip multidisciplinari i especialitzat que té com a objectiu el diagnòstic, tractament i seguiment dels infants i adolescents que valora el desemparament i quina és la millor proposta de protecció, a partir de mesures com l'ingrés a un centre residencial, l'acolliment en famílies o un pla de treball amb el mateix nucli familiar. És un equip supracomarcal: atén la comarca de la Cerdanya (la part gironina), el Pla de l'Estany, el Ripollès i la Garrotxa.

120 expedients familiars a la Garrotxa

Treball en xarxa: taules d'infància i protocols de maltractament i abús sexual infantil amb la participació d'equips de pediatria, treballadora social, salut mental infantil, CDIAP, Equip d'assessorament psicopedagògic, Inspecció d'ensenyament, Serveis Socials, EAIA, Mossos d'Esquadra i Àrea d'Atenció a la Comunitat.

Les situacions socials desfavorides provoquen una desigualtat d'oportunitats per als infants i adolescents. Aquesta manca d'oportunitats i les situacions de discriminació repercuteixen en el seu desenvolupament personal i social. L'objectiu és treballar per la igualtat d'oportunitats en els contextos educatius i de lleure. Es tracta d'un treball transversal, a partir de la xarxa de serveis que atenen infants i adolescents, amb l'objectiu de potenciar una educació per a tothom, amb accés als recursos de forma equitativa

En aquest aspecte es destinen recursos en forma de beques per accedir a activitats extraescolars, amb l'objectiu incidir en la inclusió social i fomentar la participació dels infants i joves en activitats grupals i de lleure per afavorir que tinguin un bon desenvolupament personal i social, especialment aquells infants i joves que presenten algunes dificultats que podrien millorar amb la participació en activitats. **El 2021 s'han acompanyat 262 infants i joves.**

Es compta amb dos espais socioeducatius de lleure: Garbuix i Larai, amb 529 infants i adolescents beneficiaris.

Prevenició

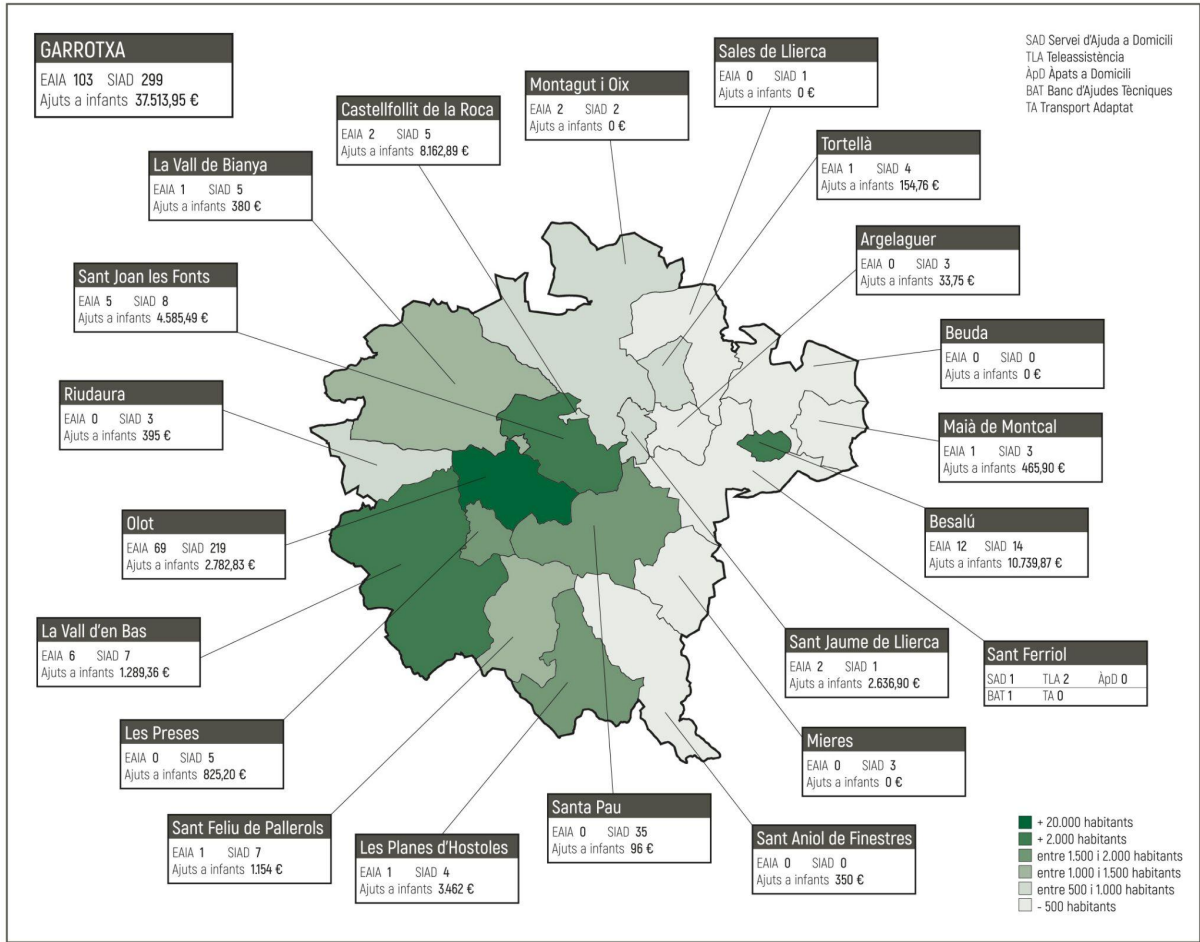
La protecció davant els riscos, la minimització de les repercussions negatives dels factors de risc i la inclusió social, entre d'altres, són àmbits d'intervenció per actuar de manera preventiva i proactiva.

Quan parlem de conductes de risc fem referència a les conductes evitables que poden tenir conseqüències negatives en les persones i en la gent que les envolta, concretament als comportaments relacionats amb la violència, el consum de substàncies que poden generar dependència, els comportaments vinculats a les addiccions al joc i a l'ús de noves tecnologies i a les conductes relacionades amb el sexe segur.

Per tal de poder incidir en la prevenció, es va engegar un programa d'accions de prevenció de les violències i promoció dels bons tractes als centres educatius de la comarca.

També des de la prevenció del consum es treballa amb el Programa SMEASA (servei de mesures alternatives a la sanció administrativa), que ofereix una alternativa a la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat per consum o tinença de drogues a la via pública, i fa una tasca educativa orientada cap al no consum de tòxics o cap a la reducció dels riscos derivats d'aquest consum. **S'han 4 joves i s'han fet 23 intervencions individuals.**

Necessitats relacionals familiars per municipis. Garrotxa. 2021

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Mapa 3: Necessitats relacionals familiars.

Font: Elaboració pròpia amb dades del CASG

6.4. L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals comunitàries

“Enfortir les relacions de les persones, cuidar-les i tenir eines per gestionar els conflictes que de ben segur sorgiran entre unes i altres, és la finalitat d'aquest àmbit. Una finalitat que només pot aconseguir-se col·laborant amb la resta d'agents de la comarca: entitats, professionals de diferents àmbits o ciutadania no organitzada”.

CONTRIBUCIÓ ALS ODG:

“Garantir la dignitat social i el respecte comunitari”

“Acompanyar la diversitat, la interseccionalitat, cohesió i solidaritat de la comunitat”

“Aconseguir un nivell de salut personal i comunitària que afavoreixi el benestar de les persones”.

“Augmentar la participació i la transparència en la presa de decisions”.

Servei d'acollida a les persones migrades:

Primera acollida
Acollida especialitzada
Acompanyament en tràmits d'estrangeria
Servei de traduccions
Cuidadores 24h
Joves que migren sense referents familiars

Atenció a les diversitats
Diversitat sexual, afectiva i de gènere
Diversitat de creences, funcional i cultural

Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis

Veïnatge i convivència

Participació

Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA)

“Garantir i millorar els drets de justícia social”.

Les necessitats relacionals comunitàries són aquelles necessitats que impliquen relacions socials vinculades a l'entorn més proper. L'objectiu de les accions que es fan en aquest sentit és treballar amb i per les persones per promoure la igualtat d'oportunitats i millorar la cohesió social. Ho fem des de la prevenció i facilitant espais de relació entre persones per tal que, conjuntament, potenciïn les seves oportunitats i puguin transformar el seu entorn quotidià per respondre als principals reptes socials.

Servei d'acollida a les persones migrades

El servei d'acollida treballa per acompanyar i acollir les persones migrades que arriben de nou a la comarca i informa les persones nouvingudes de la realitat social i cultural d'Olot i la Garrotxa. S'expliquen els drets i deures de la ciutadania, el funcionament de la societat catalana i els serveis i recursos bàsics del municipi. La principal finalitat és aconseguir que les persones siguin autònomes i puguin desenvolupar-se per elles mateixes.

Hi ha diferents serveis locals implicats: diversos serveis de l'Ajuntament d'Olot—(Oficina d'Atenció al Ciutadà, Oficina Local d'Habitatge, Àrea de Cultura i Educació, Policia Local, Oficina Municipal d'Escolarització, DinàmiG-; ABS Olot, Consorci Acció Social Garrotxa, Servei d'Ocupació de Catalunya, Servei de Català, Escola d'Adults, Càritas Garrotxa, Oficina d'Afers socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, Fundació CEPAIM, Creu Roja Garrotxa i Hospital d'Olot). Tots ells es coordinen a través de la Taula d'acollida.

Servei de primera acollida

El servei de primera acollida és el servei que desenvolupa la Llei 10/2020 d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya. Des d'aquest servei s'informa les persones estrangeres (i totes aquelles que ho demanin) que acaben d'arribar als municipis de la comarca del drets i deures que tenen com a persones nouvingudes, per tal de facilitar la seva autonomia i promoure la cohesió social.

Segons la Llei, els ajuntaments de Catalunya amb una població igual o superior a vint mil habitants han de prestar el servei de primera acollida. Per tant, de tots els municipis de la comarca, només Olot està obligada per llei a facilitar el servei, tot i que a la resta de municipis la Llei deixa ben clar que les persones tenen el dret de ser acollides si així ho demanen.

La manera més comuna d'arribar al servei de primera acollida és a través de l'empadronament.

Dades provisionals del Padró
Ajuntament d'Olot (31/12/2021)
2.193 Noves altes
55,59% Nacionalitat estrangera
44,41% Nacionalitat espanyola

Acollida especialitzada

Actualment disposem de tres formats d'acollida per a col·lectius específics: demandants de protecció internacional, el programa Vaivé d'acompanyament al reagrupament familiar i l'acollida juvenil.

❖ Demandants de protecció internacional

L'acollida per a demandants de protecció internacional des del 2017 es porta a terme a través de l'entitat CEPAIM. A la Garrotxa, durant el 2021 es van atendre en la primera i/o segona fase del programa el triple de persones que fa 3 anys: 116 persones d'un total de 45 unitats familiars i de 16 nacionalitats diferents. Enguany, la més nombrosa és la colombiana, seguida de la veneçolana, la ucraïnesa i l'hondurenysa. De les 45 unitats familiars ateses

l'any 2021 a Olot, 17 continuen dins del programa i 28 han causat baixa abans d'acabar l'any, 10 de les quals per trobar-se en situació administrativa irregular.

116 persones demandants d'asil
16 nacionalitats

❖ El Programa Vaivé

És un programa d'acompanyament al reagrupament familiar en aspectes emocionals, socials, educatius i jurídics per prevenir i/o minimitzar possibles dificultats, conflictes familiars posteriors i millorar la integració a l'entorn. El 2021 s'observa un augment de sol·licituds i s'ha reforçat el nombre de sessions respecte del 2020.

El 2021 s'han tramitat 142 sol·licituds de reagrupament familiar, s'han fet 4 sessions informatives i 35 famílies han estat beneficiàries d'acompanyament terapèutic.

❖ L'acollida juvenil

Que és un recurs destinat als joves de més de 16 anys que han arribat a la comarca. Durant el 2021 s'han ofert 2 mòduls C específics per a joves on hi han participat 28 joves. Malgrat que majoritàriament els participants són nois del Marroc menors de 30 anys, altres joves han arribat procedents de Ghana, Mali, Índia, Afganistan, Pakistan i Gàmbia.

Acompanyament en tràmits d'estrangeria

El 2021, **355 persones han estat ateses per ser informades sobre tràmits d'estrangeria**. S'han elaborat 7 informes d'integració i s'han tramitat 198 expedients a la comarca per sol·licitar l'informe d'arrelament a la Generalitat (155 a Olot i 43 a la resta de municipis de la comarca), una dada molt destacable perquè representa gairebé el doble de la del 2020.

Servei de traduccions

Aquest és un servei adreçat als serveis públics i als centres educatius que atenen persones nouvingudes que no dominen les llengües oficials a Catalunya per garantir la comunicació entre professionals i persones nouvingudes. Les demandes gestionades des del CASG han registrat un augment del 35% respecte del 2020. Es tracta d'un servei que va en augment, any rere any i que en els darrers cinc anys ha quadruplicat el nombre d'hores de traducció.

El 2021 s'han tirat endavant 188 serveis de traducció en 10 llengües diferents.

Cuidadores 24h

Cuidadores 24h és un servei adreçat a millorar la situació administrativa i laboral de les cuidadores tot oferint, també, un servei d'acompanyament als tràmits de contractació.

Joves que migren sense referents familiars

Del conjunt d'infants i joves migrants sols i sense referents a la Garrotxa, la gran majoria provenen del Marroc, la zona del Magreb i l'Àfrica subsahariana, i el perfil majoritari és d'un home major de 18 anys. **El 63% de joves atesos de la comarca són majors d'edat i només el 37% són menors. En total, a desembre 2021 hi ha 119 joves a la comarca.**

Atenció a les diversitats

Viure la diversitat com una font de riquesa social i com un dret és clau a l'hora de garantir igualtat de tracte i reduir les discriminacions que la ciutadania pugui patir per raons de diversitat sexual, cultural, de gènere, funcional, de llengua, de creences... Posar atenció a les discriminacions que es donen i oferir assessorament, suport i atenció és el repte que hem de superar per millorar com a societat.

El programa atén la complexitat de les desigualtats socials que pot patir qualsevol persona pel seu gènere, origen, diversitat cultural, religiosa, diversitat sexual i/o de gènere, diversitat funcional, etc. per tal de garantir i fer efectius els drets de la població. A través d'accions de sensibilització, conscienciació i prevenció de les múltiples discriminacions i vulneració de drets que persones i col·lectius pateixen (violència estructural masclista, LGTBIfòbica, racista, capacitista, islamòfoba...) treballem per pal·liar les possibles repercussions que puguin suscitar tenint en compte i potenciant les pròpies capacitats de decisió, d'intervenció i la possibilitat de crítica i de transformació social.

El servei també fomenta la visibilització i el reconeixement de la diversitat no com un fet advers a la humanitat, sinó com un principi vertebrador de la societat.

Diversitat sexual, afectiva i de gènere

42 atencions individuals i/o familiars
13 persones ateses
3 activitats de sensibilització

Igualtat de gènere

21 municipis
"Retalla les violències
enganxa les cures"
700 participants

En diversitat de creences, diversitat funcional i diversitat cultural destaquem:

❖ Joves Referents

12 Joves Referents

Programa que es duu a terme a través del Centre d'Estudis Africans Interculturals en què un grup de 12 joves rebrà la formació durant el 2022 d'agents de sensibilització en diversitat, interculturalitat i prevenció de violències. Es tracta d'un projecte

formatiu i vivencial que té com a objectiu fomentar la participació activa de persones joves afectades pel racisme o l'estigma d'origen en els àmbits de l'educació i la intervenció social, així com en altres àmbits on la diversitat encara és una assignatura pendent.

Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis

L'èxit de la gestió de la diversitat passa en gran mesura per establir relacions socials de qualitat entre persones diverses, i des del món social hi hem de poder influir per tenir una ciutat més amable, insistint en el disseny d'espais públics que promoguin les relacions i facilitant espais de trobada als barris, apostant per un model de casals de barri que possibiliti el contacte entre la ciutadania i que promogui les activitats conjuntes i posant especial atenció en aquells barris que estan en una situació de desavantatge per garantir-hi punts de trobada i facilitar la consolidació del teixit social.

L'essència d'aquest programa d'intervenció comunitària als barris i als municipis de la Garrotxa és promoure les relacions socials en un territori des d'una mirada educativa i comunitària.

A Olot s'han organitzat 4 Consells, amb 25 participants.

I, a Mieres, l'Ajuntament encarrega al Consorci el projecte de dinamització comunitària. Aquest any s'han consolidat les activitats setmanals amb persones grans com una part molt important del projecte.

Veïnatge i convivència

La gestió de la convivència i la promoció d'un bon veïnatge són dos reptes constants que han d'abordar tots els municipis. Els canvis constants de la societat actual i la duresa d'algunes situacions personals sovint no afavoreixen ni faciliten que aquests reptes es facin realitat. Aquestes situacions són també una oportunitat per al treball social comunitari i per a la transformació de les relacions socials existents, i per fer que la ciutadania sigui la protagonista del canvi. El bon veïnatge és un repte permanent i el servei de veïnatge i convivència es treballa en tres eixos: la intervenció en casos de conflicte, la prevenció i la sensibilització.

El 2021 s'han fet 65 intervencions en casos de nous conflictes (56 reactius i 9 de preventius)

La intervenció mostra unes dades molt per sobre de les de l'any 2020 (22 intervencions), la qual cosa ens mostra que el servei ha tornat a rebre el nombre de situacions de conflicte d'abans de la pandèmia.

En l'eix de prevenció destaquem també la reactivació del projecte Comunitats amb vida i les 60 intervencions que s'han fet com a seguiment i accions per donar resposta a conflictes concrets dins les situacions conegudes.

Participació

7 processos i 4 municipis

Més enllà de promoure que cadascú sigui el motor de resolució de les pròpies necessitats, també és important potenciar la implicació de la ciutadania en els afers col·lectius. Fer-ho és una mostra de civisme, de preocupació pel bé comú i, en definitiva, de la voluntat de millora de les condicions de vida del conjunt de la població, més enllà dels interessos particulars.

El foment, l'estímul i la posada en marxa d'espais per a la participació social han de ser, també, una voluntat clara de l'Administració, que s'ha de concretar en accions consensuades políticament i que es puguin fer possible.

Actualment estem col·laborant i treballant en quatre municipis de la comarca: Mieres, Olot, Montagut i Oix, i Riudaura, amb qui s'ha signat conveni.

En tots hi hem treballat en processos de pressupostos participatius, és a dir, processos de deliberació i debat ciutadà per definir una part del pressupost públic municipal en funció de les necessitats que les mateixes persones detecten i prioritzen.

Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA)

61 Entitats ateses
17 Entitats en el Punt de Voluntariat
25 Persones col.laboradores

En suport a l'associacionisme de la comarca, s'han fet 61 atencions a entitats, un augment significatiu respecte del 2020 (41 entitats), però encara no s'han recuperat les xifres prèvies a la pandèmia (118 l'any 2019).

Les temàtiques dels assessoraments i acompanyaments pels quals contacten amb el servei han estat per aquest ordre: gestió i finançament, posada en marxa, activitats, aliances i treball en xarxa, participació, comunicació i dissolució.

Complementàriament, el Punt de Voluntariat (espai de referència per a persones que vulguin fer voluntariat i participar del teixit associatiu de la comarca) ha retornat a l'espai presencial, des d'on s'han atès 17 persones (un 50% menys respecte de l'any anterior).

7. El 2021 en deu punts

1. LA CRISI SOCIAL DE LA COVID19

La crisi social i econòmica, generada per la Covid19, ha posat en evidència dèficits estructurals de drets socials, tot i que encara no coneixem l'impacte de la gestió de la pandèmia en les dinàmiques relacionals de les persones, grups i la comunitat.

2. CRONIFICACIÓ DE LA POBRESA

A més de l'augment de les famílies en situació de pobresa econòmica, derivada de la crisi actual, es detecta una situació d'empitjorament i cronificació de la pobresa en un volum molt important de famílies que ja es trobaven en situació de fragilitat social.

3. PERSONES EN SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA

El sobreenvelliment de la població i la situació sociofamiliar i econòmica de persones grans continua essent un dels motius principals de necessitat social de la nostra comarca, situació agreujada per la crisi sanitària, per situacions de por, d'aïllament i de solitud no volguda.

4. AUGMENT DE LES NECESSITATS MATERIALS I INSTRUMENTALS

Una de les principals causes que motiven l'atenció per necessitats instrumentals és la dificultat per obtenir prou ingressos per afrontar les despeses bàsiques, ja sigui per falta de feina o perquè les condicions laborals són molt precàries.

5. HABITATGE I POBRESA ENERGÈTICA

Les dificultats d'accés a un habitatge i l'alça dels preus en els subministraments han fet augmentar les problemàtiques a l'entorn de les necessitats habitacionals.

6. JOVES MIGRANTS SOLS

Els joves migrants que arriben essent menors d'edat, i que quan fan els 18 anys han d'abandonar els centres de protecció, i els joves que arriben sols però amb edats molt prematures de 18- 19 anys, estan exposats a una situació de risc d'exclusió molt important.

7. DIVERSITAT

El reconeixement i el respecte a la diversitat és un dels reptes clau a les nostres societats, i a la nostra comarca també. Combatre les discriminacions en una situació social i econòmicament complexa com l'actual és essencial per evitar el creixement de la intolerància a la diferència.

8. AUGMENT DE LA BRETXA DIGITAL

La crisi sanitària i la necessitat, en algunes situacions, d'evitar el contacte físic, ha accelerat moltíssim el desenvolupament de les noves tecnologies i ha evidenciat la gran bretxa digital en l'accés i l'ús, la qual cosa ha provocat unes grans desigualtats socials.

9. LES CURES

Millorar el benestar de les cuidadores i les seves situacions personals, així com regular la seva situació administrativa i laboral són reptes actuals per afrontar les necessitats de la nostra societat i valorar la tasca de cures.

10. RELACIONS COMUNITÀRIES

Recuperació a poc a poc de les relacions socials, veïnals i comunitàries, molt malmeses durant la situació de pandèmia.

8. Properes passes

El Pla estratègic 2020-2030 **Fem Garrotxa** és el full de ruta per al desenvolupament de la comarca per als propers anys; aquest pla estratègic ha estat creat de manera participativa i activa per més de 6.500 garrotxins i garrotxines al llarg del 2021.

Com a resultat d'aquest procés participatiu n'ha sorgit un document ordenat en quatre eixos estratègics (Planeta, Persones, Prosperitat i Governança), 21 objectius de desenvolupament sostenible (ODSG) i accions per buscar solucions als diferents reptes de manera transversal.

Se'n pot consultar més informació a: <https://resilience.earth/project/fem-garrotxa/>

9. Fonts de les dades

Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Departament d'Habitatge. Generalitat de Catalunya. <https://habitatge.gencat.cat/ca/inici/>

Institut d'Estadística de Catalunya Idescat. <https://www.idescat.cat/>

Observatori de Treball i Model Productiu. Generalitat de Catalunya.
<https://observatoritreball.gencat.cat/ca/inici>

Padró municipal d'habitants de l'Ajuntament d'Olot

UGT (Unió General de Treballadors) <http://www.ugt.cat/la-ugt-de-catalunya-reclama-millores-per-a-la-renda-garantida-de-ciutadania/>

10. Glossari dels indicadors i annex

Glossari dels indicadors

Seguidament es desglossa el significat estadístic dels diferents indicadors aplicats en aquest informe (càlcul) i el significat conceptual (interès de l'indicador en la gestió dels serveis socials):

Descripció nominal	Càlcul	Interès
Índex d'envelliment	$(\text{població de 65 anys i més} / \text{població de 0 a 15 anys}) \times 100$	Relació entre la població de 65 anys i més, i la població de 0 a 15 anys
Índex de sobreenvelliment	$(\text{població de 85 anys i més} / \text{població de 65 anys i més}) \times 100$	Relació entre la població de 85 anys i més amb la població de 65 anys i més
Índex de dependència senil	$(\text{població de 65 anys i més} / \text{població entre 16 i 64 anys}) \times 100$	Relació entre els individus de més de 65 anys respecte de la població potencialment activa.
Saldo migratori	$(\text{immigracions} - \text{emigracions}) / 1.000 \text{ habitants a la meitat del període}$	Diferència entre la immigració (altes en el padró municipal d'habitants) i l'emigració registrades (baixes en el padró municipal d'habitants) en un període definit. El balanç migratori és positiu si la immigració supera l'emigració, i negatiu si l'emigració és més elevada que la immigració.
Taxa d'atur registral	$(\text{població desocupada registrada mensualment} / \text{població activa local registrada trimestralment}) \times 100$	Relació entre la població desocupada registrada mensualment a les oficines d'ocupació (SOC) i la població activa local registrada trimestralment.

Annexos

Annex 1: Població per sexe i edat. La Garrotxa. Padró continu 2021

Annex 2: Població. Índex de dependència senil. La Garrotxa. 2021

Annex 3: Migracions. La Garrotxa. 2020

Annex 4: Població estrangera a 1 de gener. Per països. 2021

Annex 5: Evolució de l'atur per activitats econòmiques. La Garrotxa. 2021

Annex 6: Pensions no contributives de la Seguretat Social per tipus. Desembre 2021

Annex 7: Persones reconegudes legalment com a discapacitades segons el grau de discapacitat. La Garrotxa. 2011-2020

Annex 8: Persones reconegudes legalment com a discapacitades segons el tipus de discapacitat. Comarques. 2020

Annex 1: Població per sexe i edat. La Garrotxa. Padró continu 2021

Edat	Homes	Dones	Total
De 0 anys	226	193	419
D'1 any	231	239	470
De 2 anys	274	232	506
De 3 anys	286	236	522
De 4 anys	277	274	551
De 5 anys	295	285	580
De 6 anys	301	272	573
De 7 anys	294	298	592
De 8 anys	304	294	598
De 9 anys	333	336	669
De 10 anys	312	325	637
D'11 anys	324	288	612
De 12 anys	338	311	649
De 13 anys	338	314	652
De 14 anys	322	311	633
De 15 anys	308	283	591
De 16 anys	335	302	637
De 17 anys	346	272	618
De 18 anys	377	239	616
De 19 anys	333	276	609
De 20 anys	343	274	617
De 21 anys	347	292	639
De 22 anys	306	306	612
De 23 anys	333	300	633
De 24 anys	308	306	614
De 25 anys	342	280	622
De 26 anys	371	313	684
De 27 anys	357	291	648
De 28 anys	409	320	729
De 29 anys	379	327	706
De 30 anys	385	308	693
De 31 anys	347	343	690
De 32 anys	364	362	726
De 33 anys	366	346	712
De 34 anys	347	328	675
De 35 anys	386	325	711
De 36 anys	346	375	721
De 37 anys	395	414	809
De 38 anys	399	377	776
De 39 anys	407	441	848
De 40 anys	492	454	946

De 41 anys	494	499	993
De 42 anys	513	454	967
De 43 anys	478	407	885
De 44 anys	501	464	965
De 45 anys	501	468	969
De 46 anys	486	459	945
De 47 anys	445	440	885
De 48 anys	487	413	900
De 49 anys	457	436	893
De 50 anys	429	415	844
De 51 anys	404	427	831
De 52 anys	427	424	851
De 53 anys	414	381	795
De 54 anys	452	445	897
De 55 anys	446	389	835
De 56 anys	401	405	806
De 57 anys	428	379	807
De 58 anys	438	411	849
De 59 anys	395	402	797
De 60 anys	405	399	804
De 61 anys	405	410	815
De 62 anys	415	355	770
De 63 anys	385	368	753
De 64 anys	356	365	721
De 65 anys	360	335	695
De 66 anys	338	314	652
De 67 anys	321	309	630
De 68 anys	289	319	608
De 69 anys	285	324	609
De 70 anys	270	302	572
De 71 anys	273	284	557
De 72 anys	272	312	584
De 73 anys	256	262	518
De 74 anys	250	211	461
De 75 anys	221	250	471
De 76 anys	196	244	440
De 77 anys	186	235	421
De 78 anys	173	215	388
De 79 anys	142	204	346
De 80 anys	177	253	430
De 81 anys	96	124	220
De 82 anys	92	150	242
De 83 anys	140	176	316
De 84 anys	141	215	356
De 85 anys	127	203	330
De 86 anys	124	201	325

De 87 anys	111	203	314
De 88 anys	89	189	278
De 89 anys	89	168	257
De 90 anys	75	169	244
De 91 anys	76	121	197
De 92 anys	33	114	147
De 93 anys	39	67	106
De 94 anys	31	77	108
De 95 anys	21	48	69
De 96 anys	18	31	49
De 97 anys	11	28	39
De 98 anys	2	19	21
De 99 anys i mÈs	7	34	41
TOTAL	29.776	29.387	59.163

Font: Idescat. Padró continu 2021

Annex 2: Índex de dependència senil. La Garrotxa. 2021

Municipi	Homes	Dones	Total
Argelaguer	33,58	35,34	34,44
Besal	36,39	41,75	39,21
Beuda	18,57	20	19,23
Castellfollit de la Roca	35,33	49,81	42,15
Maiç de Montcal	27,59	34,85	30,72
Mieres	29,91	42,31	35,75
Montagut i Oix	25,59	28,48	26,95
Olot	24,14	35,62	29,6
Planes d'Hostoles, les	39,35	51,55	45,19
Preses, les	25,45	32,76	29,05
Riudaura	22,81	31,37	26,85
Sales de Llierca	25,93	18,97	22,32
Sant Aniol de Finestres	30,51	36,11	33,19
Sant Feliu de Pallerols	31,1	39,86	35,37
Sant Ferriol	32,1	37,88	34,69
Sant Jaume de Llierca	34,51	46,43	40,43
Sant Joan les Fonts	35,04	43,64	39,18
Santa Pau	37,18	38,75	37,95
Tortell	35,74	40,4	38,08
Vall de Bianya, la	25,84	30,43	28,04
Vall d'en Bas, la	30,79	35,92	33,3
TOTAL	27,09	36,9	31,8

Font: Diputació de Girona. Portal estadístic Xifra

Annex 3: Migracions totals. Garrotxa 2016-2020

	2020	2019	2018	2017	2016
Migracions internes					
Dins de la mateixa comarca	757	874	787	767	696
Amb la resta de Catalunya					
Immigracions	1188	1142	1138	1072	987
Emigracions	838	947	913	852	952
Saldo migratori	350	195	225	220	35
Amb la resta d'Espanya					
immigracions	344	338	413	293	300
emigracions	228	254	228	239	198
saldo migratori	116	84	185	54	102
Migracions externes					
immigracions	810	1324	1076	800	638
emigracions	187	275	257	342	349
saldo migratori	623	1049	819	458	289
Saldo migratori total	1089	1328	1229	732	426

Font: Idescat, a partir de l'estadística de variacions residencials de l'INE.

Annex 4: Població estrangera a 1 de gener. Per països. 2021

País	Homes	Dones	Població del país	% respecte el total de la població estrangera a la comarca
Índia	1006	747	1753	17,21
Marroc, el	787	554	1341	13,16
Romania	549	503	1052	10,33
Hondures	328	684	1012	9,93
Gàmbia	615	210	825	8,1
Xina	408	352	760	7,46
Ucraïna	266	269	535	5,25
Colòmbia	191	246	437	4,29
Itàlia	70	57	127	1,25
Senegal	99	28	127	1,25
França	70	56	126	1,24
Veneçuela	53	65	118	1,16
Perú	60	56	116	1,14
Alemanya	54	55	109	1,07
Portugal	61	39	100	0,98
Mauritània	80	20	100	0,98
Regne Unit	49	45	94	0,92
Mali	74	20	94	0,92
República Dominicana	45	35	80	0,79
Polònia	36	43	79	0,78
Brasil	35	40	75	0,74
Bulgària	42	32	74	0,73
Rússia	24	48	72	0,71
Argentina	34	29	63	0,62
Pakistan	35	28	63	0,62
Algèria	32	29	61	0,6
Equador	31	28	59	0,58
Països Baixos	29	29	58	0,57
Cuba	32	25	57	0,56
El Salvador	14	33	47	0,46
Paraguai	21	25	46	0,45
Geòrgia	22	23	45	0,44
Ghana	31	10	41	0,4
Estats Units,	19	14	33	0,32
Xile	15	16	31	0,3
Bèlgica	11	16	27	0,27
Bolívia	14	9	23	0,23
Uruguai	14	8	22	0,22
Nicaragua	13	7	20	0,2
Mèxic	10	9	19	0,19

Lituània	8	8	16	0,16
Guinea	10	5	15	0,15
Irlanda	5	5	10	0,1
Filipines	..	..	10	0,1
Suïssa	..	..	9	0,09
Moldàvia	..	..	9	0,09
Txèquia	5	4	9	0,09
Guinea-Bissau	..	..	8	0,08
Grècia	..	..	7	0,07
Andorra	..	..	7	0,07
Corea del Sud	..	..	7	0,07
Àustria	..	..	6	0,06
Dinamarca	..	..	6	0,06
Belarús	..	..	6	0,06
Armènia	..	..	5	0,05
Nigèria	..	..	5	0,05
Costa Rica	..	..	5	0,05
Síria	..	..	5	0,05
Kazakhstan	..	..	5	0,05
Suècia	..	..	4	0,04
Sèrbia	..	..	4	0,04
Costa d'Ivori	..	..	4	0,04
Kenya	..	..	4	0,04
República Ce	..	..	4	0,04
Canadà	..	..	4	0,04
Guatemala	..	..	4	0,04
Afganistan	..	..	4	0,04
Resta de paï	27	30	57	0,56
No hi consta	4	1	5	0,05
Apàtrides	19	4	23	0,23
Total	5516	4672	10188	100

Font: Idescat.

Annex 5: Activitats econòmiques. Variació gener 2021-desembre 2021

Activitats econòmiques	2021, Gener	2021, Desembre	Variació	% 2021, Gener	% 2021, Desembre	% Variació
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	65	38	-27	2,37%	1,91%	-41,54%
Indústries extractives	0	0	0	0,00%	0,00%	ERR
Indústries manufactureres	510	350	-160	18,63%	17,62%	-31,37%
Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	1	2	1	0,04%	0,10%	100,00%
Subministrament d'aigua; activitats de sanejament, gestió de residus i descontaminació	10	6	-4	0,37%	0,30%	-40,00%
Construcció	145	118	-27	5,30%	5,94%	-18,62%
Comerç a l'engròs i al detall; reparació de vehicles de motor i motocicletes	379	295	-84	13,84%	14,85%	-22,16%
Transport i emmagatzematge	63	41	-22	2,30%	2,06%	-34,92%
Hostaleria	304	212	-92	11,10%	10,67%	-30,26%
Informació i comunicacions	33	23	-10	1,21%	1,16%	-30,30%
Activitats financeres i d'assegurances	13	21	8	0,47%	1,06%	61,54%
Activitats immobiliàries	11	5	-6	0,40%	0,25%	-54,55%
Activitats professionals, científiques i tècniques	58	32	-26	2,12%	1,61%	-44,83%
Activitats administratives i serveis auxiliars	599	448	-151	21,88%	22,56%	-25,21%
Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	118	97	-21	4,31%	4,88%	-17,80%
Educació	49	32	-17	1,79%	1,61%	-34,69%
Activitats sanitàries i de serveis socials	129	104	-25	4,71%	5,24%	-19,38%
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	39	27	-12	1,42%	1,36%	-30,77%
Altres serveis	50	40	-10	1,83%	2,01%	-20,00%
Act. de les llars que donen ocupació a personal domèstic	37	29	-8	1,35%	1,46%	-21,62%
Organismes extraterritorials	0	1	1	0,00%	0,05%	ERR
Sense ocupació anterior	125	65	-60	4,57%	3,27%	-48,00%
TOTAL	2.738	1.986	-752	100,00%	100,00%	-27,47%

Font: Observatori del mercat de treball. Elaboració portal estadístic Xifra. Diputació de Girona

Annex 6: Pensions no contributives de la Seguretat Social per tipus. Garrotxa.

	Invalidesa	Jubilació	Total
2020	78	171	249
2019	82	163	245
2018	81	152	233
2017	85	133	218
2016	98	113	211

Font: Idescat.

Annex 7: Persones reconegudes legalment com a discapacitades segons el grau de discapacitat

	Entre 33 i 64%	Entre 65 i 74%	75% i més	Total
2020	371605	145692	98755	616052
2019	366270	144453	100311	611034
2018	350001	138985	93041	582027
2017	332071	133258	86110	551439
2016	316610	129094	83399	529103

Font: Idescat. Institut d'Estadística de Catalunya

Annex 8: Persones reconegudes legalment com a discapacitades segons el tipus de discapacitat. Comarques i Aran. 2020

Comarca	Físics motòrics	Físics no motòrics	Visuals	Auditius	Intel·lectuals	Malalts mentals	Múltiple Físics-Intel·lectuals	No consta	Total
Alt Camp	1262	665	197	161	523	670	17	69	3559
Alt Empordà	3660	1452	388	351	1263	1165	6	201	8486
Alt Penedès	2593	1309	448	410	967	1333	26	445	7531
Alt Urgell	406	220	60	67	125	241	11	153	1283
Alta Ribagorça	81	32	12	9	21	34	..	11	204
Anoia	2817	1844	493	463	1064	1955	79	545	9260
Aran	151	61	28	19	49	60	..	30	401
Bages	5378	2891	863	889	1587	2924	112	1163	15807
Baix Camp	4389	2575	918	956	3031	3841	32	402	16144
Baix Ebre	2196	1364	387	274	1037	2586	21	74	7939
Baix Empordà	3981	1562	352	389	1350	1239	11	159	9048
Baix Llobregat	23724	13844	3760	3777	6560	12983	483	2946	68077
Baix Penedès	3192	1865	405	437	1003	1776	42	120	8840
Barcelonès	71661	50240	12440	11809	18019	40829	1650	5083	211731
Berguedà	1694	909	332	318	283	944	16	457	4970
Cerdanya	303	132	46	33	116	91	0	17	738
Conca de Barberà	459	215	84	65	178	261	7	54	1323
Garraf	3370	1734	615	460	1004	1655	28	148	9014
Garrigues	452	255	68	70	179	227	18	92	1361
Garrotxa	1504	589	193	146	603	599	..	137	3773
Gironès	6209	2436	708	677	2299	2537	13	291	15170
Maresme	7624	5799	1548	1734	3505	4785	923	1203	27121
Moianès	269	148	51	49	92	139	28	58	834
Montsià	1809	1035	269	253	749	1766	6	120	6007
Noguera	888	434	129	161	356	469	31	210	2678
Osona	3089	1866	621	579	1258	1920	159	520	10012
Pallars Jussà	323	163	66	57	96	205	20	72	1002
Pallars Sobirà	119	71	24	21	30	66	7	37	375
Pla d'Urgell	849	462	131	125	360	406	30	186	2549
Pla de l'Estany	835	325	89	98	360	367	0	53	2127
Priorat	204	89	39	36	97	126	..	18	612
Ribera d'Ebre	430	267	93	76	209	410	..	42	1529
Ripollès	730	282	101	114	264	364	..	84	1941
Segarra	507	241	83	57	194	250	14	174	1520
Segrià	6049	3516	1034	996	2280	3390	304	1220	18772
Selva	5045	2187	597	649	1592	1963	24	341	12398
Solsonès	321	147	49	58	155	170	14	113	1027
Tarragonès	7101	4360	1218	1080	3081	4285	62	374	21561
Terra Alta	233	133	50	26	117	214	..	21	795
Urgell	769	387	143	115	324	429	30	206	2403
Vallès Occidental	19935	12318	3509	4059	9137	14175	931	3941	68005
Vallès Oriental	9010	5905	1437	1702	3263	4793	770	1245	28125
Catalunya	205621	126329	34078	33825	68780	118642	5942	22835	616052

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.